National Library 55253
Gen. Acquisitions Section
OTTAWA, Ont. K1A ON4

National Library
Bibliothèque Nationale
MAR 22 1982
second class mail regis
tration number 1089.
NEWSPAPER SECTION
SECTION DES JOURNAUX

B103/C/14/5

VABA EESTLANE

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

ILMUB IGAL TEISIPÄEVAL JA NELJAPÄEVAL

Nr. 21 (2845 XXXI aastakäik — Teisipäeval, 16. märtsil 1982 — Tuesday, March 16, 1982 — Üksiknumbri hind 60 senti

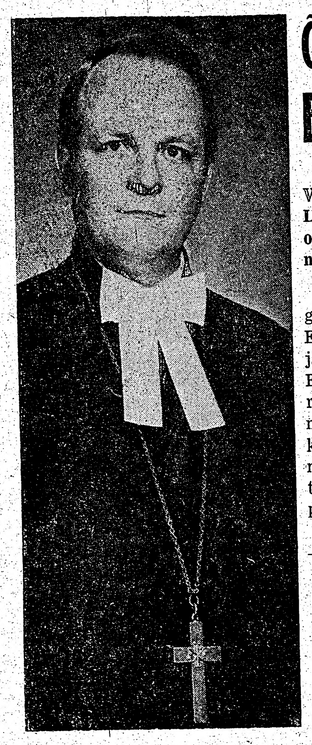

Õlijuhtmestik USA ja Lääne-Euroopa vaheliseks probleemiks

WASHINGTON — President Ronald Reagan kutsus oma nõuandjad Valgesse Majja diskuteerimaks kui kaugele ta võiks minna Venemaalt Lääne-Euroopasse ehitatavale gaasijuhtmestikule vastuseisuga. USA on vastu sellele 10 miljardi dollarilisele, 4480 km gaasitorustikule, kuna see tegevat Lääne-Euroopa sõltuvaks Siberi maagaasist.

Ametivõimud ütlesid, et Pentagon näeks, et Reagan keelustaks Euroopa kompaniidel torustiku jaoks osade tegemise General Eelectric'u litsentsi alusel. General Electric ise on välja lülitatud nende osade tegemisest ja torustiku ehitamise varustamisest Reagani poolt kehtestatud sanktsioonide tõttu N. Liidu vastu Poola kriisi pärast.

Teiselt poolt on välisminister Alexander Haig hirmul, et USA range hoiak Lääne-Euroopa valitsustega võiks tekitada kriisi ja tahaks kogu küsimusele pehmemat lahendust. Kuid Valge Maja esindaja Larry Speakes ütles veebruari lõpul,

et USA valitsus ei ole oma seisukohta selles küsimuses muutnud ja leiab, et gaasijuhtmestiku tegemisel Lääne-Euroopa muutub liiga sõltuvaks N. Liidust.

Küsimus oli arutlusel ka Lääne-Saksamaa majandusministri Otto Lembsdorffi ja USA kaitseminister Caspar Weinbergeri vahel. Sakslane kaitses juhtmestiku ehitamist ega uskunud, et see teeks Euroopa N. Liidust sõltuvaks, kuna saadud kogus on vaid väike osa nende maade vajadusest, aga muudaks nende olenevuse Kesk-Ida õlist.

Pastor Andres Taul Peetri koguduse õpetajaks

Möödunud pühapäeval toimus Peetri koguduse täiskogu koosolek, kus muude tavakohaste päevakorrapunktide kõrval oli uue õpetaja valimine. Koosolek kuulutati nõukogu poolt valimiste osas ajakirjandusele suletuks, mistõttu alles hiljem anti andmeid valimise tulemuse üle. Õpetaja valimisel anti nõukogu poolt esitatud ainsale kandidaadile pastor Andres Taulile 660-st valijast 484 poolt ja 163 vastu häält, kuna 13 oli rikutud sedelit.

Kuna saadud poolt häälte protsent (73,3%) on kaugelt üle nõutava (51%), siis on koguduse uueks õpetajaks valitud pastor Andres Taul, senine Vana Andrese koguduse õpetaja.

Madriidi konverents lükati edasi sügisele

MADRIID — Ida ja lääs on vähemalt ühes asjas Madriidis peetaval Euroopa Julgeoleku konverentsil nõustunud, lükates konverentsi Poola küsimuste teravuse tõttu kokkuvarisemise kartusel edasi sügiseks.

Prantsuse president Iisraelis

TEL AVIV — Prantsuse president Francois Mitterrand viibis kolmepäevasel külaskäigul Iisraelis ja leidis, et tema poolt kaasa toodud rahuplaan jagab Kesk-Ida rangelt kaheks vaenulikuks osaks. Egiptus nimetas tema Palestiina riigi plaani teretulnuks, aga Iisraeli peaminister Begin ütles, et tema riik ei luba kunagi sellist „hirmsat plaani" teostuda. Enne lahkumist ütles Mitterrand siiski, et ta loodab, et ta aitas suurendada arusaamist Prantsusmaa ja Iisraeli vahel, mis võiks kasulik olla Kesk-Ida rahule. Kairos ütles Egiptuse välisminister Kamal Hassan Ali, et Mitterrandi seisukohad Palestiina küsimuses olid identsed Egiptuse omadega.

Konsul Evald Uustalu surnud

Rootsis suri 10. märtsil eesti ajaloolane ja diplomaat Evald Uustalu. Ta asus möödunud aastal Ameerika Ühendriikidesse Eesti Vabariigi konsuli kohale, kus ta sai olla ainult mõned kuud, kuna pidi tervislikel põhjusil Rootsi tagasi pöörduma. 19. jaanuaril tähistas ta veel oma 70-ndat sünnipäeva ja tundis end rohkeist õnnitlusist ergutatuna paremana. 1. veebruarist alates lahkus ta Eesti Vabariigi konsuli kohalt, tundes et temast ei ole enam sellele kohole tulijat, misjärel konsuli koht kuulutati vakantseks.

Iisrael süüdistab Süüriat

METULLAH — Iisraeli toetuse saanud Liibanoni väejuht. major Sa'ad Haddad süüdistas Süüriat vaatluspostide asetamise pärast väljaspoole Iisraeli „punast liini" Liibanoni lõunaosas. Haddadi süüdistus järgnes Iisraeli raadios avaldatud teatele, et Süüria väeosad Liibanonis on asetanud oma vaatluspostid Ristisgdijate lossi, mis on olnud Palestiina Vabastamisorganisatsiooni tugipunktiks.

Eesti Kunstide Keskuse muusikavõistlustest 1982 osavõtjad. Pildil esireas vasakult Lisa Pilvet, Marja-Leena Roos, Laura Randmaa, Tamara Tambre, Trina Läte, Monika Roose, Vivienne Medri; teises reas Erika Pahapill, Ingi Mai Loorand, Tiina Randmaa, Tiia Pihl, Pia Metsala, Kadri Nõmmik, Martin Kiik, Ingrid Saarkoppel, Kristina Saarkoppel, Desiree Medri, Lisa Norheim, Linda Norheim; kolmandas reas Martin Roos, Ricky Hiir, Derek Ewen, Peter Roose, Marcus Silmberg, Erika Silmberg, G. Klein, G. Klein ja Mart Einer.

Foto: Vaba Eestlane

Solidaarsus kutsub ümberorganiseerima

Kolme riigi sõjalised manöövrid Poola kirdeosas

VARSSAV — Ainult need poolakad, kes toetavad sõjaseadust ja sõjaväevalitsust, võivad jääda Poola kommunistliku Partei liikmeiks, ütles Poola poliitbüroo.

Poliitbüroo märgukirja avaldas partei ajaleht „Trybuna Ludu", ilmse eesmärgiga puhastada partei liikmeskond lahkarvamusist ja erisuseisukohtadest. Poliitbüroo soovitas rohkem kasutada mitte-parteisse kuuluvaid nõuandjaid tööstustes ja riigi ettevõtetes, et lahendada kohalikke majanduslikke ja sotsiaalseid probleeme.

Samal ajal põrandaalune Solidaarsuse bülletään, mis liikus Varssavis ringi,

kutsus üles poolakaid salaja end imberorganiseerima ja toetama nende ametiühingut sõjaseaduse vastu,

kuid mitte kasutada vägivalda või terrorit.

Poolas on tähistatud sõjaseaduse kolme kuu kestvusega sõjaseisukorda kui „rahuaega", kuid partei ajaleht kahetseb juhtkirjas, et on kahju, et kõik Solidaarsuse liikmed ja aktivistid ei ole mõistnud või katsunud mõista muutunud realiteeti, põrandaalune aktiviteet levitab ikka veel lendlehti, plakateid ja teeb sosistamispropagandat, mis on suunatud rahutuste tegemiseks.

Möödunud nädala lõpul algasid N. Liidu, Ida-Saksamaa ja Poola ühised nädalaaegsed manöövrid kirde Poolas, millele oli antud nimeks Sõprus '82.

See, täpselt sõjaseaduse maksmapaneku kolme kuu tähtpäeval alustatud manööver on esimene sellelaadiline.

Teatest ei selgu manöövrite täpset asukohta ega osavõtvate üksuste arvulist suurust.

Nagu kahel eelmisel korral iga linnades pole sõjaväelaste juuresolek enam nii märgatav.

Tugeva kaitse all on pealinnas tänavad Poola praeguse sõjaväevalitsuse juhi kindral Jaruzelski kodu ümber ja tänavad, mis viivad Võiduväljakule, kus on Tundmatu Sõduri monument.

Ka reisijad, kes tulid lõunapoolsest tööstuslinnast Katowicest, ütlesid, et seal oli väga vähe näha julgeoleku väeosade juuresolekut.

Toronto Eesti Aiandusklubi

neljap., 25. märtsil 1982 kell 8 õ.
Eesti Majas loeng

Õie Kuris

„Lõikelilledega dekoreerimine"

KÕIK TERETULNUD!

BALTI NAISTE NÕUKOGU

30. juubeliaastapäeva

KONTSERT

pühapäeval, 21. märtsil 1982 kell 4 p.l.
Lithuanian Resurrection Hall'is, 1021 College St. Toronto, Ont.
Külaliskõnelejaks FLORA MACDONALD MP

T. E. Vabakoguduse
562 Jones Ave., Torontos.
20. märtsil s.a. algusega kell 3 p.l.
PÄRASTLÕUNA SÕNAS JA LAULUS, tänus Jumalale.
KOHVILAUD — KÕIK KUTSUTUD

KONTSERT * BÜROO EKK

EKK X JUUBELISEERIA

Pühap., 21. märtsil kell 2 p.l. Royal Conservatory of Music
ARVI SINKA
Michigani ülikooli KAMMERLAULJAD ja RENESSANSS ANSAMBEL
Kavas: 16. sajandi motetid. Brahms'i mustlasviisid. Beethoveni Kuupaiste sonaat. Chopin'i scherzo B-moll ja Sinka kontsert-transkriptsioon Eestiviisidele jm.
Seeriapääsmed maksvad. Üksikpääsmed kohapeal.

KONTSERT-JUMALATEENISTUS

pühapäeval, 21. märtsil kell 11.00
Vana Andrese kirikus
MICHIGANI ÜLIKOOLI RENESSANSS ANSAMBEL
Juhatab Carolyn Mawdy
Viadana, Marencio, Händel, Anerio, Hovland — helitööd

Toronto Eesti Selts esitab
SÕNAS, LAULUS, MUUSIKAS, TANTSUS ja VÕIMLEMISES
KEVAD-POTPOURRI
laupäeval, 27. märtsil 1982 kell 6 õ.
Cedarbrae Collegiate, 550 Markham Rd., Scarboro
(Lawrence Ave. ja Markham Rd. nurgal)
Esinevad: Nootekoor LOOTUS. Juhatab Rosemarie Lindau. Rahvapillide orkester. Juhatab Oskar Haamer. Ritmika võimlejad. Juhatavad Anneli Riga ja Siina Kasekamp. 10-liikmeline näitlejate trupp esitab Elmar Maripu uesietendusena humoreskse „Palagan". Tantsudega esineb Heli Kivilaht. Solistid: Margit Viia — sopran, Enn Kuuskne — saksofon, Urve Voitk klaver, Tõnu Voitk — viiul. Klaverisaade: Jaak Kivik ja Larissa Kucmenko.
Pääsmed $7.00. Pensionärid ja õpilased $5.00. Saadaval Eesti Majas Abistamiskomitee-äris ja 2 tundi enne algust kohapeal.

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane, 1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

TOIMETAJA: Hannes Oja

TOIMETUSE KOLLEEGIUM: Karl Arro, Heino Jõe, Olev Träss

POSTIAADRESS: P.O. Box 70, Stn. C, Toronto, Ont. M6J 3M7

TELEFONID: toimetus 444-4823; talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 444-4832

TELLIMISHINNAD Kanadas: aastas $45.—, poolaastas $24.— ja veerandaastas $13.—.

TELLIMISHINNAD väljaspool Kanadat: aastas $55.—, poolaastas $29.— ja veerandaastas $15.—

Aadressi muudatus 50 c. — Üksiknumbri hind 60 c.

FREE ESTONIAN

Published by Free Estonian Publisher Ltd., 1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

Montreali eestlaskond tähistas E.V. 64. aastapäeva aktusega St. Philipi kiriku saalis, kus osavõtjad täitsid avara saali. Pildil EKN esimees Laas Leivat kõnelemas. Foto: M. Sultson

Kommentaarid

Asja lõpule jõudnud Eesti Keele- ja Kooliaasta üritusena teostunud noorte kirjandite võistlusele saadetud tööd näitasid küllaltki head eesti keele oskust. Kirjutamine eeldab paremat keeleoskust kui lugemine, mistõttu võiks järeldada, et noortele on avatud eesti kirjanduses olevad väärteosed. Vähemalt üks osa, mille kaudu tekib teadmine ja üldpilt selle olemusest väljaspool kitsast koolikava.

Meie vanem generatsioon tunneb suurt rõõmu noorte saavutuste üle, võibolla suurematki kui noored laureaadid ise oma auhindu vastu võttes. Selle sammuga on noored täitnud oma vanemate südamesoovi, katsetades eesti keeles vaimuloomingut jätkata uue loomisega. Tõenäosuse kohaselt peaks sellega kõik olema korras.

Ometi jääb noorel emakeelse raamatu lugemine sunduseks. Sõna sõna järel on tekstis seda, mis jääb tundmatuks, mida tuleb küsida või ise sellele selgust otsida. See kaotab ilukirjandusliku teose lugemise pidevuse ja noored leiavad, et kui tore võiks selle raamatu lugemine olla, kui seda saaks teha inglise keeles, milles sõnavara on suurem.

Siin tuleb esile tõlkeprobleem. Senine eesmärk on olnud katsuda eesti kirjandust tõlkida võõrkeeltesse meie kultuurivaramu tutvustamiseks; siingi pole kaugemale jõutud iga-aastasest tõlkefondi ja toimkonna koosolekust, nagu see üksinda lahendaks kõik probleemid. Senise arengu juures ei saa olla kindel, milline generatsioon selle töö vilja võiks lõigata.

Kas oleks väga ketserlik mõte, et tõlgitakse mõned raamatud eesti kirjandusest nooremale eesti keelest võõrdunud sugupõlvele? Võibolla suudetakse selle abil noortes suuremat huvi äratada eesti kultuuri vastu nii, et nad püüaksid õppida rohkem eesti keelt rohkemaks lähenemiseks eesti kirjandusele, aga kogu kultuurielule? Pealegi täidaksid need raamatud igal juhul ka eesti kirjanduse tutvustamist võõrastele.

Need teosed ei oleks mitte ainult pärisnoortele, vaid huvipakkuvad ka neile, kelle lapsed omakorda kooliteekonda alustavad ja vanemail enestel on probleem lastele eesti keele õpetamisega, aga veelgi rohkem eestlastest, nende ajaloost ja maast rääkimine. Just selles on põhjus, miks kodumaal on üha sagedamini hakanud ilmuma ingliskeelseid raamatuid Eesti kohta, mis kogu maa ja rahva võõpavad paksu sotsialistliku värvitooniga. Kui sellist tõlkekirjandust peetakse seal propagandaliselt tähtsaks, nii tähtsaks, et raskesti saadavat paberit kulutatakse pagulasnoorusele väära pildi andmiseks Eestist, siis tuleb siin sama vahendiga vastata.

Tõlkeprobleemi tuleks katsetada mõne noori huvitava teosega. Seda tööd tuleb meil enestel teha ja enne, kui tõlkeküsimused lõplikult koosolekujutuks on jäänud. Ingliskeelne raamat „isuäratajaks" eesti kirjanduse tutvustamisel võib siduda noori eesti kultuuriga, kuhu siis ajajooksul muu ja põhjalikum eestikeelne kirjandus peaks liituma.

Võib-olla keele- ja kooliaasta pärandiks on kirjandusvõistluste tavaks muutmine. Et noored leiaksid peale kohustusliku koolitöö ja sundusliku lugemise ka teise tee oma kultuuri juurde lähenemiseks, esialgsete loojatena, katsetajatena. See seob noori, aga ulatuslikumaks eesti kirjandusega kogemuste saamiseks, tuleks neid läbi „võõra ukse" viia, võibolla on see siiski kasulik oma ukse leidmiseks.

★

Kanada parlament on paar nädalat olnud tegevusvõimetu, kuna konservatiivid boikoteerivad ja keelduvad tööd jätkamast, kui praegune valitsus ei muuda oma energiaseaduse ettepanekut, mis hõlmab kogu Kanada energiaküsimused. Konservatiivid väidavad, et selle seaduseelnõu peaks jagama mitmesse ossa ja neid iseseisvate seaduseelnõudena arutlema. Liberaalid aga tahavad kogu pakendi viia läbi samaaegselt, väites, et selle osade omaette arutlemiseks pole vajadust. Seni on tehtud mitmeid katseid olukorra lahendamiseks, kuid kumbki partei pole järeleandmisi teinud. Tegelikult „keel-

(Järg lk. 3)

Sõjaseadus ei anna leiba

Varssavis äsja toimunud Poola kommunistliku partei keskkomitee kokkutulek ning partei juhi ning praeguse sõjaseaduse rakendaja kindral Woiciech Jaruzelski äsjane külaskäik Moskvasse on aidanud läänemaailmale mõndagi selgitada Poola praeguse poliitilise olukorra ja Jaruzelski poliitilise hoiaku kohta. Isegi suuremad optimistid ja sõjaseaduse rakendamise pooldajad läänes on nüüd sunnitud tunnistama, et kindral Jaruzelski ei ole kaugeltki see Poolat kaosest päästma tõtanud sõjamees, nagu teda on püütud paljude poliitikute ja massimeedia kommentaatorite poolt kujutada, vaid kõvakskeedetud vaadetega ideeline marksist ja kommunist, kes on valmis oma rahva õigustatud vabadusnõudluste allasurumiseks otsima Kremlist abi.

Partei keskkomitee koosolekul esitatud sõnavõtud ja kindral Jaruzelski kõne vihjavad range parteipoliitika rakendamisele, mis ei tunne mingit kompromissi ega iseseisvale ametiühingule tegutsemisloa andmist. Keskkomitee liikmed rõhutasid pidevalt, et Poolal tuleb astuda drastilisi samme olukorra „normaliseerimiseks," — see tähendab partei diktatuuri tõhustamiseks ja rahva pöidlakruvide pingutamiseks.

Mõned delegaadid läksid isegi nii kaugele, et nad süüdistasid Solidaarsust Poola majanduse ja Poola sotsialistliku süsteemi hävitamises, millised väited tunduvad pentsikutena ja isegi propaganda tegemiseks odavatena, kuna need ei olnud Solidaarsuse juhid, kes tõid poola rahvale kaela 27 miljardi dollari suuruse võlakoorma, vaid selleks oli kommunistliku partei poliitbüroo oma valekalkulatsioonidele rajatud majanduspoliitikaga.

Läänemaailma poliitikud ja vaatlejad, kes lootsid partei keskkomitee koosolekul partei liberaalse tiiva domineerimist said kibeda pettumuse osaliseks, kuna Jaruzelski range survepoliitika poola rahva põlvili surumiseks sõjaseaduse raamides kinnitati üksmeelselt heaks. Keskkomitee seisukohad said hiljem Poola katoliku kiriku piiskoppide kokkutulekul hukkamõistva kriitika osaliseks, kuna kirikujuhid ei nõudnud mitte ainult sõjaseaduse kohest lõpetamist vaid ka kõigi vangistatud ja interneeritud isikute kiiret vabastamist.

Partei juhid ja sõjaseaduse rakendajad on ilmselt veendumusele jõudnud, et Solidaarsuse likvideerimise järele on nende vägivallategute suuremaks kritiseerijaks katoliku kirik ning mitmed tunnusmärgid lasevad juba ennustada, et sõjaseaduse raamides hakatakse ka vaimulikke kimbutama, taga kiusama ja arreteerima. Varssavist saabunud teadete põhjal on juba mitu katoliku preestrit arreteeritud, keda süüdistatakse valitsuse laimamises ning riigivastase propaganda levitamises.

Kommunistliku partei keskkomitee koosolekule järgnes kindral Jaruzelski teatraalne külaskäik Moskvasse, kus sõjaseaduse rakendaja ja parteijuht vastu võeti suurte austusavaldustega ning tema sammud poola rahva õiguste mahasurumiseks Kremli juhtkonna poolt heaks kiideti. Tassi kirjeldustest võib järeldada, et Jaruzelski ei saabunud Kremli mitte ainult oma sammude kohta aru andma, vaid ta käis ka pinda sondeerimas kui palju venelased on valmis selle eest maksma, et Varssavis kommunistlik süsteem püsitääkide ja tankide toetusel võimul hoitakse.

Poola ja vene ajakirjanduse teadete põhjal anti majandusliku abi andmiseks lubadusi, kuid summade nimetamisest mindi vaikselt mööda. Nähtavasti lubas Brezhnev abi anda konksus sõrmedega, kuna N. Liidu majandus veereb praegu kiiresti allamäge ja venelased vajavad ise läänemaailma abi toidusabades külmetavate inimeste näljahäda rahuldamiseks.

Millist sündmuste käiku on tulevikus oodata Poolas? Kas on see võimalik, et Jaruzelski kujuneb Poolas Napoleoni taoliseks võimumeheks, kes surub partei tagaplaanile ning rakendab samm-sammult täieliku sõjaväelise diktatuuri? Läänemaailmas leidub üsna rohkel arvul selle teooria pooldajaid, eriti kui meenutada, et Poolas on minevikus eksisteerinud sõjaväelisi valitsusi. See teooria tundub siiski soovunelmana kuna Jaruzelski senise käitumise ja hoiaku järele võib otsustada, et ta pole mitte ainult sõjamees vaid ka ideeline kommunist ja veendunud parteimees.

Tundub tõenäolisena, et Jaruzelski surub sõjaväe abil ja Moskva toetusel ajutiselt maha aktiivse opositsiooni, kuid sellega ei lahenda ta kommunistlikule parteile üle pea kasvanud majanduslikke ja sotsiaalseid probleeme. Jaruzelski ja tema võimukaaslased teavad seda ja teevad juba ka selleks ettevalmistusi, et opositsiooni juhtkonda võimalikult sügavalt välja juurida. Opositsioonijuhtide massiline sunnitööle saatmine oleks Poola kommunistlikule valitsusele läänemaailmas halvaks reklaamiks ja soovimatust elemendist lahti saamiseks hakatakse nüüd kasutama vana Kremli trikki pakkudes rezhiimivastastele Poolast lahkumise ja välismaale ümberasumise võimalusi. Arreteeritud ja interneeritud mehed ja naised on need „heldekäelised" pakkumised seni tagasi lükanud ning seega jäävad nad punasele surverezhiimile alaliseks okkaks silmas, kes isegi vanglamüüride taga olles võivad õhutada poola rahvast uuele vastupanule ja uuele ülestõusule, mis võib olla veelgi ägedam ja jõulisem kui Solidaarsuse poolt organiseeritud ja sõjaseadusega mahasurutud opositsioon.

K. A.

Lugege kaks korda nädalas ilmuvat „VABA EESTLAST" — sisukam ja odavam eesti ajaleht vabas maailmas!

Moskva tunnistab

Baltikum on N. Liidu toitja

Rootsi N. Liidu uurija omapärased rapordid Baltikumi olenevusest N. Liidust

— Eesti ja teised Balti riigid moodustavad endast olulise osa N. Liidu toitlusprogrammis, seletas Moskva-raadio ühes saates, mis nagu kogemata kokku langes streigiplaanidega Eestis, mis mh. puudutasid ka produtseeritud põllumajandustoodete Venemaale vedamist.

Svenska Dagbladeti Moskvakorrespondent Kjell Dragnes on seda teadet tähele pannud, märkides aga, et raadios ei avaldatud statistilisi andmeid selle kohta kui suure osa Balti riigid oma liha, juustu või ja muude põllumajandusproduktide toodangust peavad loovutama teiste N. Liidu osade toitmiseks.

Seda millest eestlased, lätlased ja leedulased peavad loobuma ise, peab aga olema üsna palju, arvab Dragnes tähele pannes,

et Eesti lihaproduktsioon on N. Liidu kõrgeim 132,6 kiloga elaniku kohta, kõrge on see ka Lätis (123) ja Leedus (122),

kuna mujal N. Liidus mulluse statistika järgi produtseeriti liha pisut alla 56 kilo elaniku peale. Nagu teada ei ole sellegipoolest ei Eesti ega Lätis ja Leedus oma elanikkonnale lihasaadusi.

Dragnes märgib, et Balti vabariikides on hästi väljaarendatud ja efektiivne põllumajandus, mis ei olevat nii ilmastiku nüketest olenev kui N. Liidu põllumajandusalad. Baltikum aga olevat olenev „importeeritud energiast":

— Kogu Baltkum, millisel on suhteliselt vähe energia allikaid, välja arvatud eesti põlevkivi,

on klassikaline energia importeerija ja sama klassikaline valmiskaupade eksporteerija, millised sageli eeldavad kõrgetasemelist tehnoloogiat.

Eesti, Läti ja Leedu meenutavad siin mitmeti Taanit, kirjutab Kjell Dragnes, märkides, et energia tulevat peamiselt Venemaalt, täpsemalt öeldes õli ja gaasi näol Siberist...

— Kogu Baltkium on lülitatud nõukogude elektrivõrku ja selle võrgu tsentraalne reguleerimine asub Läti pealinnas Riias, ütleb Dragnes oma raportis. Leedusse plaanitsetav aatomjõujaam pidavat tegema Baltikumi rohkem isevarustavaks energia osas. Balti kergetööstuse võime kvaliteediks olevat põhjuseks teatud kokkupõrgetele keskse Moskva juhtimise ja kohalike võimude vahel, kes ei taha et sealt rohkem tööstusi platseeritakse nende aladele, kus rahva juurdekasv on madal ja see tähendab tööjõu sissevoolu mujalt. Moskva teab, et Baltikumis tehakse head tööd ja selle tõttu aiva suunatakse sinna uusi tööstusi.

— Nagu kaupade vahetus N. Liidus praegu toimub, on raske selgitada, kes keda ära kasutab.

Kuid et nii palju nende produktsioonist maalt välja voolab on olnud rahulolematuse allikaks baltlaste juures, kes tahavad hoida oma head elatustaset,

üks näide: Rootsis saab osta n.n. Gollandskijuustu, mis ei ole midagi muud kui eesti Goudajuust, ümberpakitud Leningradis ja eksporteeritud sealt. Gollandski on vene sõna hollandile, teiste sõnadega Goudale, kirjutab Kjell Dragnes lõpuks.

Dragnes tugineb oma artiklis ilmselt täielikult Moskva andmetele ka energia osas, kuna vähemalt Eesti osas on põlevkivi üsnagi oluliseks energia allikaks Venemaale — teatavasti läheb põlevkivist valmistatav gaas suurelt osalt Leningradi kütmiseks ja Narva suurelektrijaama energiatoodang sinnasamasse. Mis puutub kaupadesse ja toidusse, siis oli Eesti iseseisvuse ajal isevarustav, põllumajandussaadusi eksporteeriti selle kõrval ka N. Liitu ja läänemaailma. Nüüd ei ole aga eestlastel endil põllumajandussaadusi, rääkimata nendest kvaliteetkaupadest, mida nad toodavad ja mis lähevad üle piiri Venemaale.

Samas Svenska Dagbladetis (2/12) vaatleb Johan Myrsten rootsi N. Liidu-uurija Jan Ake Dellenbranti raporti Baltikumi majanduse kohta, kes leiab, et Eesti, Läti ja Leedu „saavad puhtmajanduslikult selgeid eeliseid N. Liitu kuulumisest". Dellenbrant, kes on Uppsala ülikooli dotsent, avaldas möödunud aastal raamatu N. Liidu regionaalpoliitika kohta (Soviets Regional Policy), milles ta avaldab arvamist, et raske oleks ette näha Balti riikide majanduslikku arengut, kui neid ei oleks liidetud N. Liidu külge. Eeliseiks olevat toorainete saamine N. Liidust ja sealne turg valmiskaupadele. Need eelised puudunud teadlase arvates iseseisvatel Balti riikidel. Kuid Dellenbrant konstateerib siiski ka miinuseid, mida annekteerimine on kaasa toonud:

— Eesti, Läti ja Leedu kuuluvad paendumatusse plaanimajanduslikku süsteemi, mis lämmatab kohaliku algatuse ja mis ei sobi üldse moodsa majanduse tasemega.

Peale selle peavad Balti vabariigid teatud määral finantseerima ka arengut Siberis ja Kesk-Aasia Nõukogudevabariikides.

Kapitali üleviimine Baltikumist Siberisse ja Kesk-Aasiasse ei toimu otseselt, vaid Moskva kaudu. Seal toimub kõikide käibevahendite jagamine. Eeskätt neelavad suured ja kallid Siberi projektid palju raha.

Majandusteadlane konstateerib, et Balti riikides tootmise areng on olnud märksa suurem kui elanikkonna elutaseme paranemine, mis kriipsutab alla, et toodang voolab välja.

Dellenbrant on lähtunud Nõukogude statistikast, mille ebausaldatavusest et ütleb end olevat teadlik.

Selle statistikaga on eestlased oma brutotoodanguga esikohal, teisel kohal on lätlased, alles siis, selle järel tulevad venelased, kes on peaaegu samal tasemel kui leedulased, kuid ka need on kaugel ees N. Liidu keskmisest.

Andmete kohaselt on Eestis eestlasi 65, Lätis lätlasi 55, Leedus leedulasi 80 protsenti. Kommuniste on vähem kui mujal N. Liidus.

Dellenbrant ütleb end mitte oskavat ette kujutada, kuidas Balti riigid oleksid end majanduslikult klaarinud ilma Moskva anastamiseta. Ta ei ole ilmselt tuttav selle tohutult kiire arenguga, mida näit. Eesti läbi tegi lühikese iseseisvuse jooksul. Arengu katkestas N. Liit a. 1940, keerates „kella tagasi" majanduses vähemalt paarkümmend aastat.

Kui nüüd Baltikum majanduslikult taas nii palju on kosunud, et ta, nagu eelnevast selgub, „on oluline N. Liidu toitjana" vaatamata oma kehvale pinnasele, siis ei ole kahtlust,

et need rahvad, nagu paljud teised väikesed riigid, oleksid kahtlemata omaga toime tulnud ja paremini lääne ühiskonnas elanud kui nüüd ikestuses. (EPL/K).

Salumets kõneles St. Catharines'is

Rohkearvuline osavõtt Eesti Vabariigi aastapäeva aktusest

St. Catharinesi Eesti Seltsi poolt korraldatud Eesti Vabariigi 64. aastapäeva aktus toimus pühapäeval, 28. veebruaril Russell St. Christ Lutheran Church ruumides. Pärast kirikus peetud päevakohast jumalateenistust toimuvast aktusest võttis osa üle saja inimese.

Aktuse avasõnas tõi seltsi esimees E. Timusk esile eesti rahva võitlust rahvuse püsimiseks ja iseseisva riigi loomiseks, see võitlus on kandnud ohvreid, keda austati ja mälestati vaikse leinaseisaku ja küünalde süütamisega.

Solist Õnne Laikve esitas kaks väga meeldivat ja haaravat, ilmse sisseelamisega laulu.

Aktusekõne pidas Aksel Salumets, kes ladusas ja huvitavas kõnes analüüsis meie pagulaskonna poliitilist tegevust.

Ta tõi esile negatiivseid nähteid ja vastukäivusi, märkides samuti selle kõrval ka positiivset.

Ta näeks tõhusamaid tulemusi kui kõik kommunismi all kannatavate rahvaste esindajad rohkem ühiselt tegutseksid.

Juhatusliige E. Piil luges ette saabunud tervitused ja J. Euchenbaum oma lõpusõnas tänas aktuse kõnelejat, solisti ja perenaisi, kes olid korraldanud rikkaliku kohvilaua kõigile aktusest osavõtjaile.

VALVEARST NÄDALALÕPUL

20. ja 21. märtsil
dr. H. Tari, tel. 922-3824

27. ja 28. märtsil
dr. R. Pahapill, tel. 921-7777

H. KIRIK
Insurance Agency
KINDLUSTUSED
23 WESTMORE Dr., Suite 200
Rexdale, Ont. M9V 3Y7
Tel. 745-4622

Londoni Eesti Selts pidas peakoosoleku

Londoni, Ont. Eesti Selts pidas oma korralise aasta-peakoosoleku pühapäeval, 7. märtsil s.a. Kinnitati tegevus- ja kassaaruanded ja valiti juhatus koosseisus: Kaljo Loone — esimees, Väino Einola — abiesimees, Osvald Kõpper — kassapidaja, Lembit Tõnnis — kirjatoimetaja ja Robert Kreem, kelle ülesandeks jäi kohaliku seltskondliku elu korraldamine, loengute ja muu tegevuse näol. Juhatusliikme kandidaatideks jäid Tiina Hansen ja dr. Jaak Purres.

Revisjoni-komisjoni valiti Ernst Reima ja Kaljo Akkerta, kandidaadiks sai Harry Raudvee.

Sihtasutus Seedrioru juurde tegevliikmeteks valiti: Väino Einola, Fanny Karu, Osvald Kõpper, Kaljo Loone, Asta Loone, Karl Martin, Jaak Purres, Valdeko Reikman, Paul Rohunurm, Endel Rätsep, Lembit Tõnnis ja Artur Vaart. Koosolek kinnitas ka möödunud sügisel seltsi juhatuse poolt Seedrioru juhatusse Londoni esindajateks määratud Kaljo Loone ja Lembit Tõnnise, kelledest Kaljo Loone on praegu Sihtasutus Seedrioru esimeheks.

Koosolekul, millest võttis osa kuusteist seltsi liiget, arutati pikemalt Metsaülikoolile eeloleval suvel Seedrioru ruumide ja maa-ala kasutamisele andmist, kusjuures esimehele anti volitus Metsaülikooli soovile vastu tulla.

L.

Kommentaarid

(Algus lk. 2)

dumine liivakastis mängimisest" ei ole kahjustanud Kanada elu ja valitsus töötab tavakohaselt edasi.

Parlamendi töölesundimiseks on siiski üks võimalus olemas kui parlamendi juht Jeanne Sauve parlamendiliikmed kokku kutsuks. Kuid Jeanne Sauve ütleb, et ta on parlamendis korrapidaja ülesannetes, mitte valitsev jõuallikas. Ta on väitnud, et kui parlament tekitab ise segaduse, siis tuleb see tal enesel ka klaarida.

Kanadas on samasuguse olukorra lahendanud 1936. aastal selleaegne parlamendi juht R. B. Bennett, kes väitis, et juhi ülesanne on võimu valvamine, vabaduste ja privileegiumite kaitsmine parlamendis. Praeguse sammuga on üks partei võtnud parlamendilt selle jõu ja parlamendi auväärsus on alla kistud, kusjuures Kanada rahvas on pettunud sellisest poliitilisest „näitemängust". Jeanne Sauve kardab oma sammu astumist põhjusel, et konservatiivid võiksid tulevikus teda vihata nende boikoteerimise lõpetamise pärast ja ta tegevuse parlamendi juhina tulevikus võimatuks tha.

Liberaalidel on omad põhjused järeleandmisest keeldumiseks, sest kui konservatiividele antakse seekord sellise taktikaga järgi, siis võiksid uued parlamendi „hõivamised" toimuda väga sageli ja muuta parlamendi töö peaaegu viljatuks.

Kogu probleemi suur traagilisus aga seisab asjaolus, et ajal kui Kanadas valitseb tohutu tööpuudus, majanduselu on kriisiajajärgus, inflatsioon on tõusul, pangaprotsent hävitavalt kõrgel, et siis meie parlament, kus peaks tehtama hädavajalikke lahendust toovaid samme, on jätnud oma kohustused ja jonnakate lastena keelduvad selle töö tegemisest, milleks neid Ottawasse on saadetud.

HA

TÜHIMAADE TÜDRUK

Evi Jaamul Yukon Territooriumist, maastikust, loodusest ja inimestest

Kui palju maksab kassi lennupilet Torontost Calgary'sse? Kolmkümmend dollarit. Seda ma muidugi ei teadnud enne vestlust Evi Jaamuliga, blondi tüdru kuga põhja tühimaadelt, kes sõrmitseb ehtena kaelas rippuvat looduslikku kullatükki — nuggetit, millele on joodetud kaks tillukest rõngast keti jaoks.

Evi Jaamul ühel tühimaa kalarikkal järvel.

Ega ma ei saa kassi siia suurlinna põrgusse maha jätta, ütleb ta päev enne, kui vahepeatusega Calgary's alustab lendu Whitehorse'i Yukon Territooriumil. Nende ridade ilmumisel on ta kas ühes või teises või koguni kuskil mujal. Ja kogu lugu võiks olla ilus romaan, kui see poleks tõsilugu algusest lõpuni.

Evi Jaamulil on suur reisimishuvi. Ta ei taha aga seda rahuldada turistina, vaid soovib kõik need huvitavad paigad ise läbi elada. Tänapäeval on selleks võimalusi — võibolla tüdrukutel veel rohkem kui poistel. Kui ta Torontos lõpetas High Schooli, siis ta siirdus kuueks kuuks tööle Bermudasse. Sealt Vancouverisse ja sealt Kaliforniasse. Siis tuli tagasi Torontosse vaatama vanemaid ja kontrollima, kas Toronto on vahepeal rohkem meeldima hakanud.

Toronto ei olnud paranenud. Nüüd on Evi hoopis kaugemale jõudnud ja arvab oma tõelise kodu asuvat kuskil Alaska kandis, Yukoni Territooriumil. Viimased aastad on ta viibinud seal ega taha kuuldagi, et peaks oma päriskoduks valima mõne tihedasti asustatud piirkonna. Hoopis vastupidi — ta unistab oma palkmajast kärestiku-jõe kaldal, kus aknast võid näha kudemisvalus lõhesid hüpates rühkimas vastuvoolu.

Miks sulle seal meeldib? — sikutan oma vestluskaaslast ürglooduse unelmatest tagasi tänapäeva?

Kõigepealt loodus ja maastik — need on nagu filmis — inimese polt korraldamata ja reostamata. See tekitab otsemaid teistsuguse tunde, oled nagu osa sellest. Kõige rohkem mõju avaldavad aga sealsed inimesed — tulvil pioneerivaimu, julgust ja ettevõtlikkust, ja külalislahkust. Ei ole tunglemist, ei ole kiirustamist. Kõik tunnevad teineteist ja kõik on nagu üks pere. Seal elavad täiesti teist tüüpi inimesed.

Kust see inimtüüp õieti pärineb, eks need ole kanadalased nagu siingi — paljude rahvaste segu?

Muidugi. Sinnagi tuleb uusi inimesi. Mõned tüdinevad ja lähevad ära, mõned jäävad. Mõned käivad kaks kuni kolm korda edasi tagasi enne kui selgub — kas jäävad või lähevad tagasi tsivilisatsiooni. See on ürglooduse kutse ja inimese sisemine võitlus, millest Jack London on kirjutanud. Kaljud, järved, jõed, mäed, kalaveed ja suusanõlvakud ja siis see tunne, et see kõik on sinu oma.

Tööolud?

Töid on igasuguseid, sellele, kes töötada tahab. Whitehorse ise on 16.000 elanikuga linn, kus elavad mitmesugused ametnikud, kaevurid, geoloogid — mineraalide otsijad ja teeninduspersonal nende jaoks. Talvel olen töötanud linnas, ka Calgarys sekretäri ja ametnikuna, suvel aga geoloogide kämpides. Telklaager püstitatakse tavaliselt mõnda kohta, kuhu saab ainult helikopteriga. Laagris on pereema, kes valmistab meeskonnale toitu ja annab vajadusel esmaabi.

Evil on terve peotäis pilte nendest kämpidest: sini-sinine taevas ja sini-sinine vesi, mäetipud taustaks, kaljud, okaspuud ja telgid. Kõigest sellest ei saa siiski küllastanuks. Koos sõpradega, kes enamasti kuuluvad meditsiinipersonali hulka, käin telkimas, kalastamas, suusatamas ja matkamas. Mitut liiki lõhedel on erinevad kudemisajad, nii et toredaid püügiaegasid on mitu.

Kas sinu pikim lõhe oli sellest lühem või pikem, sirutan käed nii laiali kui ulatab?

Ei, on heatujuline vastus. Minu pikim kala oli täpselt 45 cm ja see oli „lake trout" — järveforell. — Ja selle sa lasksid muidugi täis toppida?

Ei — see oli vana kala ja nii kraabitud ja kriimuline, et polnud mingit mõtet. Aga mu kõige vägevamad kalad on veel püüdmata, kinnitab Evi Jaamul.

Kas sa ei igatse vahest eesti seltskonda?

Jah, aga usu või ei — ka seal on üks eestlane peale minu: Toivo Suurkask — abielus ja nelja lapse isa. Oli alul piirivalvur, nüüd tegeleb kinnisvarade müügiga. Sinna mahub inimesi veel — eestlasi, kui ka teisi. Aga neil kõigil peab olema hinges see looduse kutse, mis inimesed seal õnnelikuks teeb. Ilma selleta tunned end pärapõrgus, inimestest ja jumalatest mahajäetud Siberi vangina.

Ega Whitehorse polegi see viimane kolgas. Seal on oma kinod, kõrtsid, kohvikud ja tantsuklubid, liuväljad, draamaringid, laulukoorid ja kõik, mida inimesed vajavad seltskondlikuks rõõmustamiseks. 300.000 turisti läbivad seda paika igal suvel — Yukoni jõe kanuuretkede algpunkt, oluline asula enne Alaskat. Turistidele püütakse serveerida nii palju ajalugu kui võimalik.

Kas sa kutsud meidki sinna oma imedemaale?

Ei kutsu. Aga kui tulete, siis viin teid seda ilu vaatama. Ma sain alles möödunud aastal kätte oma lenduri juhiloa ühe-mootorilisega lendamiseks. Nii et kolm sõpra saan kaasa võtta. Ja kindlasti läheme mõne mägioja juurde kulda pesema. Liustikuveed ja kevadsajud on murendanud kaljusid ja pesnud kullaliiva alla orgudesse. Enamasti ei tasu see pesemist, s.t. mees ei tee sellega omale elamist, kuid vahest juhtuvad isegi mõned suuremad tükid näppu.

Kas see on su oma leitud nugget? — silitan kaelaehteks kujundatud lamedat kullakildu. Ei, vastab Evi, ma olen leidnud ainult üksikuid kullatolmu terakesi. Aga — ma pole ju sinna läinud kulda otsima.

Iga uus päev on veidi pikem. Räästad tilguvad ja vahest jooksevad lausa sorinal. Õhus lõhnab kevadet. Ei ole raske mõista, miks Evi Jaamul Torontost ära sõitis ja isegi oma kassi ei jätnud siia kivi- ja tsemendi-dzunglisse vaevlema.

Heino Jõe

Liilia Corradi ja Liina Merilo kontsertmatkale Euroopasse

Euroopamatkale lendasid sopran Liilia Corradi ja pianist Liina Merilo. Nende esimene peatus oli Genfis, kus Liilia Corradil oli kontsert 20. veebruaril Liina Merilo klaverisaatel. Järgmine kontsert oli 28. veebruaril Zürichis.

Shveitsist jätkub reis Saksamaale, kus Liilia Corradil seisab ees mitmeid esinemisi Westfalenis, Düsseldorfis j.t. kohtades. Aprillis tahetakse esineda Stokholmis ja sealt siirduda esinema Helsingisse. Tagasi New Yorki loodetakse jõuda aprilli keskel.

Rootsi ajaleht küsib:

Mis on Andres Küngi tõukejõuks?

Rootsi ajalehe Svenska Dagbladeti „Namn idag" alalises rubriigis esitatakse 36-aastase Andres Küngi kohta küsimus: mis on tema tõukejõuks? Küsimust põhjustab eestlasest publitsisti erakordne produktsioon — tema sulest ilmus just 25. raamat „Dessa mina minsta" (Harriers), mis käsitleb individuaalse inimabi asutaja ja juhi Britta Holmströmi elu.

Ajaleht annab Andres Küngi tausta: tsiviilökonomist, sündinud Rootsis eestlasist vanematest, oli raadio kultuuriveerandtunni OBS-i toimetajaks aastatel 1969—1972, seejärele vaba ajakirjanik ja kirjanik kaastööga ajalehtedes, raadios ja TV-s, samal ajal loengupidajaks koolides, ühingutes ja kogudustes, TV lasteprogrammi väliskommentaator, kolumnist kristlikus üleriigilises ajalehes Dagen ja Eesti Päevalehes ning oma TV-kolleegide portreteerija ajakirjas Aret Runt.

Küngile on Författarförbundet andnud „eluaegse stipendiumi" ja aastal 1979 sai ta Herbert Tingestini nimelise auhinna oma raamatute ja vabadusvõitluse eest, mis hõlmab nii ida kui läänt.

Üks tema raamatutest, „Bruce! Driven av kärlek eller...", mis käsitles lõuna-ameerika misjonär Brule Olsonit, tekitas intensiivse vaidluse küsimuses, kas kristlik misjonitegevus surmab kultuuri, kirjutab SvD ja küsib uuesti: „Mis tõukab Andres Küngi?" Üht ilmselt väsimatut vabadusvõitlejat.

EPL

Family Trust
FAMILY TRUST CORPORATION REALTOR
1052 KINGSTON RD., SCARBOROUGH, ONT.
Olen kaasmaalaste teenistuses selle firma juures kinnisvarade agendina. 50 kontorit Torontos ja lõuna Ontarios.
VICTOR LIBE
TEL. KONTORIS: 694-3336
KODUS: 488-0129
KINNISVARADE VAHENDUS!

Kultuuripärandi Klubi tööpõllult

Möödunud aastal organiseeriti 35 isiku poolt Eesti Kultuuripärandi Klubi, valiti 10-liikmeline juhatus, nagu see ette nähtud Kanada Tervis- ja Hoolekandeministeeriumi poolt, ja töötati välja üksikasjaline tegevuskava. New Horizonilt saadi suurem majanduslik toetus, millega osteti ettenähtud foto-video-audio varustus. Toetus on antud 18-kuuseks tegevusperioodiks, sisaldades vastava tehnilise varustuse, materjale, erikulutused asjaajamiseks ja osalisteks esemete hoiukohtadeks. Töö, sõidu ja transpordikulud tuleb isiklikult kanda.

Klubi juhatusliige Emil Eerme selgitab klubi tegevuskava. See on põhiliselt kolmealaline: foto, video, mis haarab peamiselt helilindistamist ja kolmandana videokaameraga pildistamine ning tehtud pildistamistulemuste esitamine televisiooniaparaadi kaudu. Sisuliselt langeb tegevus kahte tehnilisse ossa, milleks on vastavate projektide läbiviimine nii fotoalal, helilindistamisel ja videolindistamisel ning nende lõpliku valiku ja monteerimise järele tehtud tööde avalikkusele esitamine. Teemasid on lugematult, lugematult on ka mäleštusteraamatuid, võimalusi talletada muusikuid, esinemisi, üritusi ja meie mitmekülgset kultuurivara eilsest, tänasest kui ka homsest.

E. Eerme ütleb, et tekib küsimus, kes selle kõik teostab. Vastuseks on,

et sellele saaksime igaüks kaasa aidata, kel on sellise tegevuse vastu huvi, aega ja tahtmist.

Eelmine aasta oli programmide koostamiseks, varem õpitud varustuse tundmaõppimiseks, milleks katsuti kaasa tõmmata vastava huviga isikuid, kes võtsid vastava ala kursustest osa.

Senise väikese alguse ja lühikese aja jooksul on alustatud mitmeid programme ja jäädvustatud mitmesuguseid eestlaste üritusi.

Neist võiks nimetada eestlaste hoolduskodu „Ehatare" nurgakivi asetamine ja avaaaktus, „Eesti Kodu" külastamine, „Killamängud 1981", helilooja Roman Toi sünnipäeva märkimine Vana Andrese koguduses, mitmeid muusikaüritusi ja teatrietendusi ning muud. Intervjuud on alustatud Liis Juske ja Salme Ekbaumiga. Alustatud in seeria „Mälestuste maja", mis näitab meie siia asumisel uue kodu rajamist ning selle arenemist. Alustatud on seeria „Eestlaste suvemajad" valmistamist diapositiividel. Kavas on üle paarikümne otsese programmi nii meie kunstnike, muusikute ja avaliku elu tegelastest ja organisatsioonide tegevusest.

E. Eerme ütleb, et omades 16 mm filmiprozhektori on sellega esitatud kanada helifilme omavahelisil kokkutulekuil kui ka mõne nädala eest „Ehatare" külaskäigul; selle ala on enesele võtnud Helmut Aavik. Hiljuti esitati „Ehatares" värvilisi diapositiive automatkast Calgarysse, Banffi, Vancouverisse ja tagasi läbi Yellowstone pargi ning lühiäätsaga tehtud lillevõtteid E. Eerme kogust.

Viimistlemisel on praegu eelmise aasta ülesvõtted eriprogrammidena ning jatkatakse uue varustuse abil intervjuude ja diapositiivide tegemist. Lähimaks sarjaks on eestlaste käsitöö. Nõusolek on M. Aerult tema tehtud puutaldrikute ja õllekappade ning vokkide jäädvustamiseks diapositiivide programmis.

E. Eerme ütleb, et selline tegevus on huvipakkuv ja kõik, kes sellest on huvitatud, võivad kaasa aidata. New Horizoni poolt on tingimuseks,

et juhatus peaks koosnema isikuist, kelle vanus on pensioneas, kaastöötajate kohta vanuse määra ei ole.

Meie noored saaksid rakendada oma tehnilisi teadmisi või sel alal õppida ning praktiseerida vastavate seadmete kasutamisel.

Klubi esimeheks on S. Veidenbaum, abiesimees Helmi Hansen, sekretär Ellen Irs, laekur A. Soots, juhatusliikmeiks L. Paap, E. Aavik, E. Eerme, Maria Veskoja, Stella Kerson, Helen Peterson ja Laine Pant.

Lõpuks ütleb E. Eerme, et kõik kes on huvitatud klubiga ühinema, helistagu sekretärile (Ellen Irs, tel. 762-5329).

VABA EESTLANE
kaks korda nädalas

	Maksab Kanadas:	Väljaspool Kanadat:
Aastas	$45.—	$55.—
Poolaastas	$24.—	$29.—
Veerandaastas	$13.—	$15.—

KIRIPOSTIGA + SAATEKULU

	Kanadas:	Väljaspool Kanadat:
aastas	$49.— + $39.—	$44.—
poolaastas	$26.— + $19.50	$22.—
veerandaastas	$14.— + $ 9.25	$11.—

VÄLJASPOOL KANADAT ja USA-d:

LENNUPOSTIGA aastas $49.—, poolaastas $26 ja veerandaastas $14.— + SAATEKULU — aastas $66.—, poolaastas $33.— ja veerandaastas $16.50

Aadressi muudatus 50 centi. Üksiknumbri hind 60 centi

Kanada aadressidele palume märkida „POSTAL CODE" ja USA aadressidele „ZIP CODE"

Pangatshekk või rahakaart kirjutada Free Estonian Publishers nimele.

Tellimine saata:
VABA EESTLANE
1955 Leslie St., Don Mills, Ont. M3B 2M3

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavalise / kiripostiga alates ..... 19..... Tellimise katteks lisan $..... siinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga. (Raha saata ainult tähtkirjas).

Nimi .....
Aadress .....
.....
.....
.....

LAHKUS MEIE ARMAS

ERIC MÄNNAPSO

Sündinud 27. oktoobril 1904 Tallinnas
Surnud 11. märtsil 1982 Huntington Stn. Long Islandil

Leinavad kurbuses

tütar LINDA perekonnaga
vennad HUGO ja OSKAR perekondadega

KALLIST SUGULAST

KARL AREND'it

leinab

V. TAMMEMÄGI perega

KALLIST VARALAHKUNUD

LARRY KUMM'i

mälestavad

HEINO SEPP perekonnaga
VALTER TERA perekonnaga
ROBERT TOMSON perekonnaga

UNUSTAMATA ARMAST ABIKAASAT JA ISA

MIKE CHRIN'i

tema esimesel surma aastapäeval, 15. märtsil

Tänu Sulle, kallis Mike,
ilusate mälestuste eest.
Mälestus Sinust on igavene.

mälestavad sügavas leinas

ABIKAASA ja POEG

Armast kolleegi

konsul EVALD UUSTALU

mälestavad sügavas leinas

ERNST JAAKSON ja
ILMAR HEINSOO abikaasadega

Lahkunud relvavenda
soomepoiste ajalooraamatu autorit

EVALD UUSTALU

mälestab

SOOMEPOISTE KLUBI
AJALOOTOIMKOND

Armast relvavenda

EVALD UUSTALU

mälestab

SOOMEPOISTE KLUBI TORONTOS

Südamlik tänu kõigile, kes minu armsa abikaasa

KARL AREND'i

kirstupanekust ja viimsele puhkepaigale saatmisest osa võtsid ja rohkete lilledega kaunistasid. Eriline tänu õp. A. Taul'ile südamliku jutluse ja tröösti eest, siiras tänu organist A. Mitt'ile.

LEINAJA LESK

Lahkus meie armas

JÜRI REMMELGAS

Mälestavad leinas

LUISE KIBUVITS
OSKAR LEPIK abikaasaga
HUGO REINIKE abikaasaga
OSVALD RUMBERG abikaasaga

Armas

VALENTINA LUTS

Surnud 27. jaanuaril 1982 Tartus

61. aasta jooksul sain tunda õiget inimese headust!

HERMAN ILVES

KIRIKUD

TORONTO EESTI VABAKOGUDUS
562 Jones Ave., Toronto, Ont.
Jutlustaja E. Saraoja
20 Thorncliffe Ave.
Toronto, Ont. M4K 1V5
Tel. 463-6223

Laup., 20. märtsil kell 3 p.l. tunnistuste koosolek.

Pühap., 21. märtsil kell 11 hommikul JUMALATEENISTUS. Kõnelevad E. Ehasoo ja E. Saraoja. Lauluettekanded.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
983 Broadview Ave.
Tel. 465-0639
Pastor K. Raid
36 Bards Walkway,
Willowdale, Ont. M2J 4T9
Tel. 499-6488.

„VABADUSE KUULUTUSE" raadiosaated igal pühapäeval kell 3 p.l. WHLD 1270 kc.

Pühapäeval, 21. märtsil kell 10.15 homm. PÜHAPÄEVAKOOL, kell 11.00 homm. JUMALATEENISTUS, külaliskõnelejad E. Mänd ja J. Puusaag, noortekoor.

Kell 6.00 õ. KUULUTUSKOOSOLEK, kõneleb E. Mänd, vokaalduett: M. Wilbiks, S. Martin.

Kolmapäeval, 24. märtsil kell 7.30 õ. KUULUTUSKOOSOLEK, kõneleb E. Mänd.

Laupäeval, 27. märtsil kell 7.30 õ. KUULUTUSKOOSOLEK, kõneleb E. Mänd.

E.E.L.K. PEETRI KOGUDUS
317 Mt. Pleasant Rd. Toronto
Ont. M4P 2L1.
Õp. O. Puhm (pikemal puhkusel)
Hooldaja õpetaja Udo Petersoo
Organist dr. Roman Toi

Kolmap., 17. märtsil kell 7 õ. PALVETEENISTUS, peab K. Kaur.

Pühap., 21. märtsil kell 11 hommikul JUMALATEENISTUS, teenib pastor O. Gnadenteich. Solist sopran Rosemarie Lindau. Leerieelsed.

Ingliskeelne JUMALATEENISTUS 9.30, pastor R. Wukash.

Kolmap., 24. märtsil PALVETEENISTUS kell 7 õ., peab T. Ratnik.

Pühap., 28. märtsil kell 11 JUMALATEENISTUS, teenib õp. E. Pähn.

Igal pühap., piiblitund kell 10 ja pühapäevakool kell 11.

Naisring igal kolmapäeval kell 5.

Pastor U. Petersoo kõnetunnid tel. 624-6128 esmasp. ja neljap., kell 7—9.

Kantseleitunnid teisip. kell 6—8 ja neljap. 2—4. Kiriku tel 483-5847.

TORONTO EESTI AP.-ÕIGEUSU KOGUDUS
R. R. 5, Orangeville, Ontario
Praost E. Lepik
Tel. 1-519-941-4309

Pühapäeval, 21. märtsil kell 2 p.l. JUMALATEENISTUS Peetri kirikus, teenib ja jutlustab preester E. Lepik, laulab koguduse laulukoor G. Raagi juhatusel. Jumalateenistusele järgneb koguduse TAISKOGU KOOSOLEK. Kohvilaud.

EELK TORONTO VANA ANDRESE KOGUDUS
Carltoni ja Jarvise nurgal
Õpetaja Andres Taul
Toronto, Ont. M6G 3K6
17 Frank Cresc.
Tel. 656-5248, kirik 923-5172

Pühap., 21. märtsil KONTSERT-JUMALATEENISTUS kell 11 hommikul. Esinevad Michigani ülikooli kammerlauljad ja renessanss ansambel. Jutlustab Usut. Inst. lõpejataja Albert Roost. (Vaata kuulutust lehes).

Pühap., 28. märtsil KANNATUSAJA JUMALATEENISTUS kell 4 p.l.

Õpetaja Andres Taul on puhkusel 15. märtsist 2. aprillini. Koguduse hooldaja õpetaja Usuteaduse Instituudi lõpetaja õpetaja kandidaat Albert Roost. Tel. 244-9270.

ÕPETAJA KÕNETUNNID teisip. ja neljap. 6—8 kiriku käärkambris.

TORONTO EESTI EVANGEELNE KOGUDUS
Immanueli kirik,
21 Swanwick Ave.
Jutlustaja Allan Laur,
72 Appleby Cres.
Markham, Ont. L3R 4L2
Tel. 477-6248

Pühap., 21. märtsil kell 2 p.l. pühapäevakool lastele ja täiskasvanuile.

Kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS, kõneleb Allan Laur, duettlaule.

(Buss Eesti Kodust kell 2.15 p.l.)

Kell 6 õ. ingliskeelne jumalateenistus, kõneleb Toronto kristlike ärimeeste president Harvey Ross, duett Vilma ja Cross Barns.

TORONTO KOLMAINU EESTI EV.-LUT. USU KOGUDUS

Kirik: 619 Sherbourne St., Toronto (Sherbourne'i allmaa jaam on kiriku kõrval).
Õpetaja O. Gnadenteich
112 Fallingbrook Rd.,
Scarborough, Ont.
Telefon 698-7977 või 766-7853
Kantseleis, telefon 921-9417.

JUMALATEENISTUS on pühapäeval, 21. märtsil kell 3 p.l. Teenistusele järgneb loterii ja näitemüük. Einelaud.

PALMIPUUDEPÜHA jumalateenistus on 4. aprillil kell 1.30.

Kõnetunnid on iga kuu teisel esmaspäeval kella 6—8 kiriku kantseleis.

Värskemad uudised loete
„VABA EESTLASEST"

Kontsert-jumalateenistus Vana Andrese kirikus

Pühapäeval, 21. märtsil kell 11.00 hommikul toimub Vana Andrese kirikus kontsert-jumalateenistus. Koguduses viibib külas Michigani ülikooli 26-liikmeline Renessanss-Ansambel, kes kahe aasta eest Vana Andrese kirikus esinesid ja paljude koguduse liikmete südamed võitsid, tookord esitades vähetuntud muusikat 12. ja 13. sajandist. Seekord on neil kavas peamiselt 16. sajandi muusika. Nad esitavad Viadana, Marencio, Anerio ja Händeli helitöid ja ühe moodsa Ameerika helilooja Hovlandi töö „Saul" 20. sajandist. Jumalateenistusel teenib Usuteaduskuliku Instituudi lõpetaja Albert Roost. Kõik on kutsutud.

Naabrit Karl Mölleri mälestades

Kui 27. veebruaril hommikul telefonikõne 'ji teate Karl Mölleri lahkumisest, siis oli valusraske seda kuulata. See oli sõnum mehe murdumisest, kes oma nooruspäevil ja meheea paremad aastad oli pühendanud Eesti Vabariigi ülesehitamisele, kes elas kaasa oma rahva rõõmsaid päevi ja keda isiklikult tabas tuhandete traagika.

Viimastel aastatel on kadunud ja kaob palju häid eestlasi, armastatud saatuskaaslasi ja sõpru kalmude alla. Paljud ei teagi, et nende elu on olnud täis võitlust ja mehetegusid. Üks sarnastest oli Karl Möller. Ta sündis 17. veebruaril 1897. a. Tartumaal Laius-Tähtvere vallas, Oakatku külas lasterikkas perekonnas. 7. aastaselt kaotas ta surma läbi oma isa, õppis koolitarkust kohalikus valla- ja Sadala kihelkonnakoolis. 13-aastaselt saadeti ta juba Tartusse Petrautse raua-suurärisse kaupmehe tarkust õppima. Vaevalt sellipaberid taskus algas Esimene maailmasõda ja K. Möller mobiliseeriti vene tsaariarmeesse.

Võimatu on ajalehe piiratud ruumi tõttu ülesluged lahkunu elulugu ja mehetegusid. Lahkunu omas Tartus suur-kaubamaja (K. Mölleri Talurahva- ja ehitusmaterjalide kauplus), milline oli tuntud kogu Tartu linnas ja maakonnas, kuulus Kaupmeeste Ühingu juhatusse, oli Tartu Vabatahtlike Tuletõrjujate Seltsi Majanduspealikuks ja mujal. Ta kuulus nende meeste hulka, kes rööbiti oma elukutselise tööga on pidevalt tegelenud väga mitmesugustes seltskondlikes ja heategevates organisatsioonides ning jõurikkalt aidanud kaasa noore Eesti Vabariigi arengule.

Kanadas oli Karl Möller Royal Beachi ja ümbruskonna eestlaste poolt lugupeetud mees, naabritele hea ja leplik naaber. Ta sängitati maamulda 4. märtsil Suttoni kalmistule leinajate omaste ja rohkearvulise sõpradekaasaelamisel. Matusetalituse pidas Jakobi Koguduse õpetaja abipraost T. Nõmmik, kes omas kõnes tröösti leinajaid ja iseloomustas kadunut kui ustavat ja armastatud inimest. Järelhüüde Royal Beachi eestlaste poolt ütles O. Pääbu ja leinavate omaste poolt kadunu väimees Evald Oder.

Lahkunu oli lepitav isiksus, oma iseloomu tõttu omas ta elualja jooksul palju sõpru nii Kodu-Eestis, paguluses, eriti aga Royal Beachis.

Puhka rahus hea naaber ja armastatud rahvuskaaslane.

J. Säägi.

Montreali noorte talipäev

Montreali noorte talipäev toimub 27. märtsil Lättemäel. Kell 12 päeval lipuheiskamine, millele järgneb talvine tegevus. Lõpuks ootab soojaks köetud tare.

Murray E. Newbigging
MATUSEMAJA
Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad.
M. WAYNE HAMILTON
(lõunapool Eglintoni)
Funeral Direktor
733 Mount Pleasant Rd.
Helistada tel. 489-8811 ● 489-8002

enistus drese kirikus

21. märtsil kell ikul toimub Vana kus kontsert-jumala- guduses viibib külas likooli 26-liikmeline nsambel, kes kahe ana Andrese kirikus ljude koguduse liik- d võitsid, tookord tuntud muusikat 12. ist. Seekord on neil lt 16. sajandi muusi- vad Viadana, Maren- Händeli helitöid ja Ameerika helilooja „Saul" 20. sajandist. sel teenib Usutea- udi lõpetaja Albert n kutsutud.

Karl Möllerit es

veebruaril hom- ikõne tõi teate Karl misest, siis oli valus- ulata. See oli sõnum misest, kes oma noo- meheea paremad aas- lanud Eesti Vabariigi le, kes elas kaasa õõmsaid päevi ja ke- abas tuhandete traa-

astatel on kadunud ja id eestlasi, armasta- slasi ja sõpru kalmu- id ei teagi, et nende täis võitlust ja mehe- sarnastest oli Karl ündis 17. veebruaril maal Laius-Tähtvere ku külas lasterikkas aastaselt kaotas ta ma isa, õppis kooli- kus valla- ja Sadala lis. 13-aastaselt saa- Tartusse Petrautse se kaupmehe tarkust valt sellipaberid tas- simene maailmasõda mobiliseeriti vene se.

ajalehe piiratud ruu- lugeda lahkunu elulu- egusid. Lahkunu omas kaubamaja (K. Mölle- ja ehitusmaterjalide line oli tuntud kogu ja maakonnas, kuulus Ühingu juhatusse, oli ahtlike Tuletõrjujate uspealikuks ja mujal. nde meeste hulka, kes elukutselise tööga on lenud väga mitmesu- ndlikes ja heategeva- sioonides ning jõu- ud kaasa noore Eesti engule.

li Karl Möller Royal mbruskonna eestlaste tud mees, naabritele naaber. Ta sängitati märtsil Suttoni kal- jiate omaste ja rohke- adekaasaelamisel. Ma- idas Jakobi Koguduse raost T. Nõmmik, kes trööstis leinajaid ja kadunut kui ustavat d inimest. Järelhüüde i eestlaste poolt ütles a leinavate omaste nu väimees Evald

li lepitav isiksus, oma u omas ta eluaja jook- ru nii Kodu-Eestis, pa- aga Royal Beachis. us hea naaber ja ar- hvuskaaslane.

J. Säägi.

ali noorte

noorte talipäev toimub Lättemäel. Kell 12 päe- kamine, millele järg- tegevus. Lõpuks ootab d tare.

ging

. Oskuslik nõuanne

9-8002

Teadaanne EKK kontsertsarja liikmeile

EKK X juubelisarja kolmas kontsert toimub pühapäeval, 21. märtsil kell 2 p.l. Toronto Kuninglikus Konservatooriumis. Esinevad Detroit'i Sümfooniaorkestri pianist Arvi Sinka ja Michigani Ülikooli kammerlauljad ja Renessanss Instrumentalistid. Kontsert asendab Noortekoor „Päike'se" koorikontserti, mis on tehnilistel põhjustel edasi lükatud sügishooaja peale.

Koor on eestlastele tuttav eelmisest esinemisest kaks aastat tagasi Vana Andrese kirikus. Koor on oma tasemelt võrdne Toronto Festival Singers'ile ja koosneb 19-st lauljast ja kuuest instrumentalistist, kes kasutavad väga vanu pille, nagu näiteks krummhorn.

Sarja neljas ja viimane kontsert toimub pühapäeval, 4. aprillil Tartu College'is koos Abel Lee kunstinäitusega. Kontsertosas Liina Purje, sopran, Jeremy Viinalass, viiul ja Charles Kipper, klaver.

Vastuvõtt baltlaste National Security Council's USA välisministeeriumis Washingtonis 24. veebruaril 1982 organiseeritud Balti Vabadusliidu poolt. Vasakult dr. Olgerte Pavlovskis Läti Keskorganisatsiooni ALA asepresident, A. Gureckas Leedu Kesknõukogu Lithuanian American Inc. liige, dr. Richard Pipes National Security Council direktor Nõukogude Liidu alal, Valdis Pavlovskis Balti Vabadusliidu direktor, Heino Nurmberg Balti Vabadusliidu direktor Los Angelesest.

Hannaford Co. foto

Kolm eestlast Ontario Art Counsil toetussummade saajad

Ontario Art Council tegi teatavaks viimaste kuude jooksul Ontarios elavaile kunstnikele, kirjanikele, filmi-, foto- ja mitmesugustel muudel loovatel aladel töötajaile toetusummade andmise. Kokku jagati 2.139.648 dollarit kunstiloominguks igas selle sektoris.

Sadade toetust saajate hulgas on kolm eestlast. Neist Iris Pääbo sai toetust tüüp-B filmitegijate klassis, kus anti kuni $10.000 toetust, kunstnik Jaan Põldaas visuaalse kunstniku auhinna kuni $4.000 klassis ja Eva Ennist-Kopamees visuaalseile kunstnikele materjalide muretsemiseks ettenähtud toetust kuni $1000 klassis.

Eesti Sihtkapital Kanadas

Annetused, testamendi-pärandused ja mälestusfondid on tulumaksuvabad. Suunake oma annetused noortele ja teistele eesti organisatsioonidele

Eesti Sihtkapital Kanadas

kaudu tulumaksuvaba kviitungi saamiseks. — Eesti Maja, 958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

Laulu- ja klaverivõistluse tulemusi

7. märtsil toimus Toronto Konservatooriumi ruumides Eesti Kunstide Keskuse muusikavõistluse viimane lauluklassi kui ka stipendiumitööde ettemängimine. Hindajaks oli Irene Loosberg. Lauluklasiss (16-aastased ja vanemad) sai esimese auhinna Marika Krabi-Wilbiks 84 punkti, teine Linda Lindau 83.

Valikvõistlusel esinesid Peter Heinsaar hindega 84, Linda Lindau 83 ja Linda Tralla 82.

10. märtsil esinesid klaveri alal Linda Tralla, saades 89 punkti teine Omar Daniel 88.

Eesti Teaduslik Selts Rootsis tegevusest

Eesti Teaduslik Selts Rootsis alustas tegevusaastat ettekandekoosolekuga esmasp., 25. jaan. EÜS-i ruumes Regeringsg. 80, kus International Foundation for Science'i direktor Hans Sarap tutvustas selle rahvusvahelise organisatsiooni ülesehitust ja tegevust.

Ettekandele järgnes ETSR-i aastaüldkoosolek. Eelmise aasta esimees tehnika litsentsiaat Enno Penno valiti ühel häälel tagasi. Tegevusaasta juhatusse kuuluvad veel Ants Andersson, Leelo Andren, Olof Aule, Hille Jaanusson, Juhan Kauri, Paul Laan, Alide Martinson, Urve Miller, Elmar Nyman, Lea Trepp ja Ago Vallas.

Järgmine ettekanne toimus esmasp., 15. veebr. samuti EÜS-i ruumes. Stokholmi Tehnika Ülikooli (KTH) uue õppetooli Trätehnologi (puidutehnoloogia) esimene täitja professor Endel Saarman kõneles teemal: „Puit — materjal, mis talub konkurentsi".

E. V. aktus Thunder Bays

Kahanevast eestlaskonnast olid pooled kohal

Järjekordselt kogunesid Thunder Bay eestlased 27. veebruari õhtul traditsiooniks kujunenud Nor-Shore hotelli Eesti Vabariigi 64. aastapäeva aktusele ja sellele järgnevale koosviibimisele. Thunder Bay kahanevast ja vananevast eestlasperest olid kohal 70 ringi, mis on ligemale pool tervest rahvusgrupist. Kohal oli ka kaasmaalasi ümbruskonnast, Nipikonist ja Marathonist.

Õhtu korraldajaks oli Thunder Bay Eesti Selts, kelle juhatusele peab tänu ütlema sisuka aktuse ja meeldiva koosviibimise eest. Tänu inimestele, kes aastast aastasse on juhtinud seltsi tegevust ja kellede kohusetunne eestluse vastu on seltsi eksisteerimise alal hoidnud.

Aktuse avas seltsi esimees Jakob Millistver lühikese sõnavõtuga. Eesti ja Kanada lippude vahel asuval laual süütas mälestusküünlad kõikide aegade langenute mälestuseks Vabadussõja veteran Karl Mitt. Lippude auvalves olid Maimu ja Elle Palumäed. Elli Koodi ja Olvi Pint deklameerisid H. Visnapuu „Sõduri surm". Järgnes ühislaul, koraal „Jumal vägev valitseja", mille järele ütles palve Usuteadusliku Instituudi õpilane Olvi Pint.

Aktuse kõnelejaks oli õpetaja Juhan Teras Chicagost.

Sisukas ja hoogsas kõnes tuletas kõneleja meelde Vabariigi väljakuulutamist.

Tänapäeva sündmuste vaatlemisele põimis kõneleja sobivalt jumalasõna, andes tervele kõnele erineva käsitlusviisi. Peale kõnet deklameeris Olvi Pint A. Viirlaid'i „Nii laulda sa suudad".

Järgnes kaks rahvatantsu neljast tüdrukust koosnevalt trupilt. Thunder Bays kahjuks ei leidu rahvatantsu huvilisi poisse. Elle Palumäe, Linda Mäehans, Maimu Palumäe ja Ingrid Puna-Bonofiglio esitasid: „Viru valss" ja „Vändra polka". Tantsude õpetajaks oli Viktor Pihlap, pillimeheks Evald Kruus.

Lõpusõna järele Jakob Millistverelt lauldi Eesti hümni. Laulude saatajaks klaveril oli Ingrid Puna-Bonofiglio.

Aktusele järgnes õhtusöök ja koosviibimine tantsuga.

Laudadel põlevad sini-must-valged küünlad, arvukas naisepere rahvarõivais, maitev toit, hubane saal aitasid kaasa sõbralikule ja väga meeldivale koosviibimisele.

Pühapäeval, 28. veebr. kogunes jälle arvukas eestlaspere Vabariigi aastapäeva jumalateenistusele. Teenisid kaks õpetajat, Juhan Teras ja Olvi Pint. Hästi ettevalmistatud, südamliku ja päevakohase jutluse pidas Olvi Pint. Ka kõik koraalid olid valitud sobivalt selleks päevaks — palveks ja mõtlemiseks kodumaale.

Koguduse loterii Toronto Kolmainu koguduses

21. märtsil Trinity Luteriusu kirikus, mis asub Bloor Sherbourne tänavate juures, Sherbourne allmaa jaama kõrval. Igal aastal on sellest olnud osavõtmas arvukalt oma koguduse liikmeid kui ka külalisi. Ka sel aastal on annetatud esemeid loosimiseks rohkesti ja väärtuslikumate esemete realiseerimiseks on müügilaud, millel on käsitöid ja praktilisi esemeid igapäevaseks kasutamiseks. Ka on annetusi mitmetelt eesti ettevõtetelt. Loterii ajal on ka kehakinnitamine võimalik einelauast.

Loterii on pärast kell 3 algavat jumalateenistust.

USA uued viljamüügid N. Liidule

WASHINGTON — N. Liit teostas ühe suurema viljaostu Ühendriikidest, tegi teatavaks USA põllumajandusministeerium. Privaatsed viljamüügiettevõtted on valitsusele teatanud 600.000 kuppmeetrilisest maisimüügist. Nende müükidega tõuseb USA viljamüük möödunud aasta kokkuleppe ajal 12,7 miljonile tonnile. Kokkulepe lõpeb käesoleva aasta 30. septembril.

Avo Kittask moodsa ooperi peaosaline

Suvetööks kokkulepe Stratfordi teatri sõnalavastuses

Aprilli alul lavastab Torontos asuv Comus Music Theatre oma 10-aastaseks juubeliks maailma esietendusena John Beckwithi ja James Reaney ooperi „The Shivaree". Peaosaliseks on meie bariton Avo Kittaks.

Comus on aastakümne jooksul esitanud moodsamaid lavatükke, mitte ainult oopereid, vaid muusikale, peamiselt avandgardliku kallakuga. Eestlaste huvi selle teatri vastu tekkis möödunud sügisel ajalehtedes ilmunud sõnumist, et teatril on olnud läbirääkimisi meie helilooja Kristi Allikúga moodsa ooperi tellimiseks.

Comuse rajamisel olid kaastegevad Maureen Forrestel ja Michael Baetree.

Neil on oma maja Trinity tänaval, kus on väiksem lavaga saal ja teine ruum harjutusteks.

Lisaks büroouumidi, kus töötavad teatri majandusliku külje organiseerimisel viis büroo-tööjõudu.

Teater on tuntud eksperimentaalteatrina, mänginud kabareeteatrina, kus mängiti populaarset „Toronto, Toronto".

Juubelilavastuseks valitud kahevaatuseline ooper on väga moodne. Selle muusika on kirjutanud endine Toronto ülikooli muusikafakulteedi juhataja John Beckwith, libretto James Reaney. Kuigi teos on olnud valmis juba pikemat aega, ja olnud lugemisel viis aastat tagasi, on see nüüd maailma-esietendusel. Teatril oli kava sellega ka Kingstoni minna, kuid arvatavasti jääb see majanduslikel põhjusil ära.

Avo Kittask kutsuti sinna laulma,

kuna paljud ooperiga seotud lauljad on tema kunagised koolikaaslased Toronto ülikooli ooperikoolist.

CBC raadio on näidanud huvi selle muusikalise külje vastu ja annab edasi selle lavastuse oma raadiopragammis. See sobib suurepäraselt CBC-le esitamiseks, kuna selle autorid ja mängijad on kõik kanadalased.

Avo Kittaski töö Cosmopolitan Opera Co. juures on mõnes ulatuses siiski edasi läinud, ehkki uut ooperilavastust pole olnud. Nüüd ei anta ooperietendust enne, kui selleks on eelarves ettenähtud rahad kogutud. Kuid grupp oli hiljuti koos ja andis Ryersoni teatris kontserdi „Cosmopolitan Carusel", kus esinesid ungari rahvatantsijad, itaalia tantsijad ja koorid jt. Ooperilauljad andsid katkeid ooperist ja laulsid aariaid, nende hulgas ka Avo Kittask. Ooperil on siiski kavas tänavu detsembris lavastada Verdi „Trubaduur".

Kuid Avo Kittaskil on suvel ees jälle teatritöö Stratfordis, kus tal on etenähtud osa F. Schilleri draamas „Mary Stuart".

AVO KITTASK

See on sõnalavastus, aga Avo Kittask ütleb, et ta esines juba möödunud aastal Stratfordis muusikali „H.M.S. „Pinafore" kõrval kahes sõnalavastuses.

Tema silmapaistev näitleja osakujundus on alati olnud märgatav ta ooperiosades, mistõttu on arvata, et ta end ka sõnalavastustes läbi lööb.

Uue ooperi etendused toimuvad 3., 4., 5. ja 6. aprillil St. Lawrence Centres.

Resolutsioon USA presidendile

Los Angeleses nõuti Ribbentrop-Molotovi pakti tühistamist

Eesti Vabariigi 64. aastapäeva tähistati pidulikult Los Angelese Eesti Majas Eesti ja Ühendriikide lippude sissekandmisega rahvariietes gaidüksus „Taaratütarde" ja skautüksus „Tulehoidjate" rühmade poolt. Ühendriikide hümni esitas võimsalt bariton Matti Rüvald. Palvuses õpetaja Rein Neggo ütles, et me täname oma Vabadussõjast osavõtnuid, kes andsid meile Eesti Vabariigi.

Los Angelese Eesti Seltsi esimees Bernard Nurmsen märkis oma sõnavõtus, et oma rahvusliku tähtpäeva tähistamisel peame kurbusega märkima, et selle päeva tähistamine on suuremale osale eesti rahvale keelatud ning nad on sunnitud neelama venestamise mürki. Sellele vaatamata on kodumaal patrioote, kes pannes oma elu hädaohtu, püüavad õhutada vabaduse leeki ja hoiavad Eesti iseseisvuse liikumist keelule vaatamata elus.

22. juulil 1940. aastal, kui punased mõrvarid vangistasid Eesti riigivanema Konstantin Pätsu, siis tema viimased sõnad eesti rahvale olid:

„Kui Eesti rahvas hoiab kokku, jääb Eesti ikka püsima. Meie kõikide üle valvab Jumal, kes ei lase heal seemnel raisku minna."

Võttes neid sõnu juhisena, võime öelda, meie välismaale pääsenud ei ole mitte põgenikud, vaid ülesannetega Eesti saadikud, kes saatuse tahtel ja Jumala juhtimisel oleme määratud tegema selgitustööd Eesti rahva ja riigi kasuks.

Meie organisatsioonide ja kirikute sihikindel vabadusvõitluse jätkamine ja aktiviseerimine on moraalseks toeks võitlejatele kodumaal. Meie ei tohi väsida, sest siis väsivad ka need, kes on sunnitud elama raskemates tingimustes kodumaal.

Oleme kohustatud aitama kasvatada uut generatsiooni, kes oleks täiel määral teadlik meie rahvuslikest probleemidest ja uute suundade kujunemisest vabadusvõitluse rindel. See generatsiooni peab olema võimeline ja suuteline rakendama uusi ideid ja uute jõudude kujunemist maailmas oma rahva vabadusvõitluse edukaks teostamiseks.

Ükski panus pole palju, mida meie ohverdame vabaduse altarile. Meie vähesus ärgu heidutagu kedagi. Koondagem oma ridu ja olgem valmis astuma õiguse nimel eelkäijate asemel niisama julgelt, väärikalt ja võidukalt, kui meie esivanemad Lembitu ja Tasuja päevilt ning Vabadussõjas.

Meie ei ole sunnitud andma oma panust meie rahva ja riigi vabastamise edutamiseks. See on iga eestlase oma südametunnistuse otsustada.

Kui me aga otsustame seda teha, siis võime ühiselt kindlas vaimus edasi astuda, teades, et see toob selle tunni kiiremalt ligemale, kui võime tagasi pöörduda, või külastada kartmatult oma esivanemate vaba kodu pinda.

Los Angelese linnanõukogu proklamatsiooni Eesti Vabariigi aastapäevaks, millele olid alla kirjutanud linnanõunikud Arthur Snyder, John Ferraro ja Joel Wachs, luges ette Aino Lauri. Loeti ette tervitused California osariigi sekretärilt March Eu Wongilt, Eesti Kesknõukogu esimehelt Lembit Savilt ja ERKÜ esimehelt Juhan Simonsonilt.

Austati Vabadussõjast osavõtnuid K. Kulli, A. Veinbergi, U. Andersood ja O. Jürgensi.

Tervitasid Leedu aukonsul Vatautas Cekanauskas, Lithunian American Councili nimel Felix Masitas, Lithuanian American Community nimel Vtautas Dabsis, Läti Seltsi esimees Alfons Reins ja Ikestatud Rahvaste Komitee esimees dr. Olgierd Klejnot.

E.V. aukonsul Ernst Laur luges ette peakonsul Ernst Jaaksonile saadetud USA välisministri Alexander Haigi telegrammi Eesti Vabariigi aastapäevaks. E. Laur tõi esile eesti rahva saatust läbi aegade,

kus eesti rahvast on rööv itud, häbistatud, rõhutud ja riisutud, kuid vaatamata sellele on rahvas alati visalt jälle üles tõusnud.

Manifestiga kuulutati Eesti iseseisvaks. Ühendriigid tunnustavad edasi Eesti Vabariiki ja diplomaatkonda. Eesti rahvas peab ka üle elama praeguse orjuse.

Aktusel võeti vastu resolutsioon, mis saadetakse Ühendriikide presidendile ja kõikidele senaatoritele, nõudes Molotov-Ribbentropi pakti tühistamist, mille tõttu üks neljandik Eesti elanikke on tapetud. Nõuti venestamise lõpetamist. Ka tuletati meelde, et Helsingis vastuvõetud inimõiguste lepingute tõttu aktiviseeriti inimõiguste tagatamist Eestis ja selletõttu on dr. Jüri Kukk surnud Siberi vangilaagris ja 4 dissidenti viibivad praegu vangis.

Muusikalises kavas esines Los Angelese Eesti Segakoor, instrumentaal-grupp ja Los Angelese Eesti Täienduskooli rahvatansutrupp. Aktus lõppes Eesti hümniga.

Viivi Piirisild

Andis KGB kohtusse, sattus ise vangi

MOSKVA — Viktor Tomatshinski leidis millised tulemused võivad olla sellel julgel sammul, et süüdistad KGB salapolitseid. Tomatshinski on esimene mees, kes süüdistas salapolitseid ja mõisteti süüdi parasiitluses, milline N. Liidu termin tööta. Talle mõisteti selle eest üks aasta vangistust ja viis aastat sisemist eksiilis olemist.

36-aastase mehaaniku vastu peetav kohus viidi viimasel hetkel kohtuhoonest ühe eramaja keldrikorruse korterisse. Tomatshinski abikaasa Lena ja umbes paarkümmed sõpra järgnesid kõrgele kohtule arusaamatuses, aga ainult tema naisele lubati olla tunnistajaks.

Süüdistus on otsitud, ütles Lena Tomatshinski enne kohtuistungit.

Viktor on juba mitu aastat võidelnud KGB vastu ja nüüd oli neile sellest küllalt.

See oli viis kuidas teda uuesti vanglasse saadi.

Viktor Tomatshinski vangistati möödunud aasta detsembris, ainult mõned tunnid pärast seda, kui ta oli alustanud $18.700 nõudmist Moskva kohtus KGB vastu, kes ei olnud pidanud oma lubadust talle ja tema perekonnale maalt lahkumise viisa võimaldamiseks. Ta nõudmine oli kalkuleeritud sellele teenistusele, mida ta oleks selle aja jooksul teeninud USA-s mehaanikuna. Kuid Moskva kohtunikud lükkasid tema nõudmise veerandtunni jooksul tagasi, öeldes et neil pole õigust selles asjas seisukohta võtta.

● Ema poolt eesti päritoluga rahvusvaheline filmitäht Ornella Muti uus film „Love & Money" jõudis nüüd Ameerika kinolinale. Ornella mängib koos Klaus Kinskiga. Arvustuses mainitakse, et Ornella on „sensatsiooniliselt võluv", kuid filmi ennast ja lavastust hinnatakse nõrgaks.

Danish Custom Furniture

Esmajärgulised tiikpuu-mööbli kavandajad ja valmistajad

OTSE VABRIKUST 25 LE PAGE COURT

A. Jensen & Son Limited Telefon 636-9811

SPORT

Robert Vellend võitis Mid-Canada loppeti

Möödunud laup., 6. märtsil toimus Sault Ste. Maries igakevadine Mid-Canada Wildernes Loppet. 40 km pikkusest maratonist võttis osa 250 suusatajat, nii Kanadast kui ka Ameerikast. 40-mehelises võistlusklassis suusatas kaasa ka Robert Vellend Torontost.

10. km. oli juhtgrupp 10-liikmeline. Siis rebis Robert end grupist lahti. Temaga ühines vaid kahekordne loppeti võitja ja äsjane 30 km Ontario meister Reijo Puiras Thunder Bay'st. Nii suusatasid nad kõva tempoga koos järgmised 20 km. Kolm km enne lõppu põrkas Robert kokku ühe 20 km-t suusatava turistiga ja kukkus. Seda nähes lisas Puiras kiirust, aga Robert jõudis talle enne lõppu siiski järele. 200 m pikkuses lõpuspurdis võitis eestlane soomlast 25 meetriga. Vellendi aeg 1:58:39.6, Puirasel 1:58:44.1. See oli esimene kord, kui 39 km pikkune distants suusatati maha vähem kui kahe tunniga. Kolmandaks tuli Perry Sakki Sudburyst ajaga 2:02:31.

Esimeseks auhinnaks oli Nordair'i poolt välja pandud kaks edasi-tagasi lennupiletit Floridasse! Turistiklasside võitjad said Hudson Bay Co. mantlid.

Spordiuudiseid kodumaalt

Bakurianis toimusid suusahüppe karikavõistlused. 70 m mäelt tehtud hüpetes tuli 15. kohale Margus Kangur 211,3 punktiga (hüpped 77 ja 79). Võistkondlikult jäid eestlased 13. kohale. 90 m mäelt oli Margus Kangus 159,3 punktiga 25. kohal (hüpped 85 ja 82), 53. kohal Avo Tomingas 103,6 punktiga, 65. kohal Aivar Haan 76,8 ja 66. kohal Reva Tilk 73,0 punkti.

☆

Tallinnas peetud kergejõustiku sisevõistlusel oli 3000 m jooksus visa võistlus nelja selle distantsi jooksja vahel. Esikohale tuli Toomas Turb ajaga 8.07,2, teine Rein Valdmaa 8.11,0, kolmas Enn Sellik 8.11,8 ja neljas Vello Misler 8.26,0. Seni on Eestis sisevõistlustel sel distantsil ainult Mart Vilt kiirem olnud, jookstes 1967. a. Prahas 8.02,2.

☆

Naistest oli Salme Tiik esimene kolmel distantsil, korrates 100 m siserekordi 12,3-ga, 60 m jäi rekordist 7,5 puudu 0,1 sekundit, 60 m tõkkejooksus oli tagajärjeks 8,5. Katrin Rehema jooksis 600 m ajaga 1.35,8.

☆

Meestest jooksis M. Karearu 60 m tõkkejooksus 8.1. A. Evard hüppas kõrgust 2.12, R. Lindal teivashüppes 5.00, T. Kaukis kaugust 7.32 ja A. Paavo kuulitõukes 16.99.

☆

Tallinnas „Talleks" jäästaadionil peeti Eesti noorte meistrivõistlused iluuisutamises. Meistrikandidaadi järgus tulid esimesteks tüdrukuist Häli Laaneoks, teine Kristel Ojasaar, kolmas Kristel Freivald, poistest Toomas Künnapuu. I järgus tüdrukuist Lesja Press, poistest Ruslan Kurganski, II järgus tüdrukuist Kaire Hallik, poistest Oleg Harjutkin, jäätantsus esimene paar M. Kurinskaja — I. Fenota, teine Ere Järvik — Kalev Odras.

☆

Meeste 15 km distantsil oli 50 osavõtjast parim eestlane 10. kohale tulnud Arne Sirel ajaga 44.14,7, 28. Mati Albert ajaga 45.14,3, 36. Ahti Kurvits 45.53,3, 37. kohal mõni aasta tagasi parim eesti murdmaasuusataja Uno Leist ajaga 46.01,1.

Spordimärkmik

Arnstadtis peetud kergejõustiku sisevõistlustel ületas Rolf Beilschmidt kõrguse 220. See oli sajas kord Ida-Saksa sportlastel selle kõrguse ületamisel.

☆

Bantzenis peetud kergejõustiku sisevõistlustel viis Andrea Bienias-Reichstein kõrgushüppes Ida-Saksa siserekordi 1.96-le, Kerstin Dedner ületas 1.90 ja Juta Kirst 1.87. Meestest hüppas Bodo Huth isiklikuks rekordiks 2.24.

Skövdes peetud Rootsi suusatamismeistrivõistlustel võitis Thomas Wasberg 15 km ja Benny Kohlberg 30 km distantsidel. 50 km suusatamises võitis meistritiitli Thomas Eriksson ajaga 2.24,16, teisele kohale tuli 20-aastane Andres Larsson 2.25,31 ja kolmandale Thomas Wassberg 2.26.02. Naiste 20 km distantsil oli esimene Lena Carlzon-Lundbäck, 10 km Marie Johansson.

☆

Soome suusahüppemeistriks Lahti suurelt trampliinilt tuli 18-aastane Matti Nykänen, endine juunioride maailmameister. Tema ülekaal teisele kohale tulnud Keijo Korhonenist oli punktidega 272:235, hüppepikkused 114,5: 108,5 ja 121:102 vastu. 70 m mäel meistritiitli võitnud Kari Ylianttila jäi 22,1 punktiga (kaks 101 m hüpet) kolmandaks.

☆

Münchenis toimus Rahvusvaheline Amatöörkorvpalli Föderatsiooni (FIBA) tehnilise komitee istung. Põhiküsimuseks oli istungil arutusel Austraalia, Aasia, Aafrika, Lõuna-Ameerika ja isegi mõne Euroopa riikide ettepanekud korvpallurite pikkuse piiramiseks: naismängijail 190, meestel 2.05 sentimeetrit. Sellekohane ettepanek on tingitud asjaolust, et Euroopa meistrivõistlustel ning olümpiamängudel on meeskondi, kus meeste pikkus on 210—215 cm, kellega lühemail on peagu võimatu võistelda. Arutlusel leiti, et pikkuse normi kehtima panek tähendaks ebahumaanset suhtumist inimestesse, kes selles, et nad nii pikaks kasvasid, sugugi ise süüdi ei ole. Ettepanekud jäid vastu võtmata.

☆

Sofias peetud kergejõustiku sisevõistlustel hüppas Atanas Chockev tänavu esimesena Euroopas üle 8-meetrilise tulemuse. Tema 8.02 on uueks Bulgaaria siserekordiks.

Lembit Avessoni ansamblite kontsert

Millega muuga võiks alustada käesolevat artiklit kui järgmiselt: tänu Taevaisale, kes andis meile Lembit Avessoni!

See tunne valdas mind ja usun, tervet kuulajaskonda pühapäeval, 7. märtsil Peetri kirikus, mil L. Avessoni juhatusel esitati tema Musica Viva kammerorkestri ja oreli kaastegevusel vaimulik kontsert. Ütlen tänu suure rõõmu- ja rahulolutunde eest ja väikse heaolu eest, mis pakuti meile, kuulajaile, tol helevalgel varakevadisel õhtupoolikul.

Kontserdi kavas oli kaks „Missat", F. J. Haydn'i „Missa Brevis", väga selge klassikaline konsonantne viieosaline helitöö, loodud umbes 200 aastat tagasi ja Lembit Avessoni enda helitöö, kolm osa tema „Missa St. Petri'st", — kaasaegne, moodne, kohati täis dissonantse. Veel oli kavas F. Geminiani variatsioonid orkestrile.

Musica Divina koor Lembit Avessoni juhatusel on töötanud aastaid, nii on ka täiesti tuntavad suure töö tagajärjed: koori hääled on nii pehmelt sulavad, värvid ja tämbrid nagu kootud nägematute laululõngadega helisevaks kangaks. Mõlemad helitööd nõuavad ka erinevat esitamist nii koori kui ka orkestri poolt, juba nende loomise ajavahemiku ning elustiilide tõttu. Lembit Avessoni targal ja teadlikul juhtimisel osutub see kõik sujuvaks ja kergeks. Mõlemad „Missad" väljendavad sügavat usulist tunnetust, palvete tänu ja kiitusega „Gloria Exelsis Deo" ja lõpuks anumisega: „Halasta meie peale, anna meile oma rahu!" — „Agnus Dei" — Haydn'i „Missast" kõlas jõuliselt ja kompaktselt, inimhääled ja instrumentide helid imekaunilt tasakaalustatult. Tamara Norheim solistina „Benedictuses" võlus ja üllatas nii selge ja puhtalt kandva häälega, nagu see on sobiv klassikalise töö esitamisel. Organist R. Bastendorff oli valinud väga huvitavad registrid sopranisoolo saateks nii, et kogu „Benedictus" oli eriti meeldejääv.

Vahepeal Musica Viva orkester esitas Geminiani „Variations from Concerto Grosso", kus viiulid, vioolad, tshellod ja kontrabass mängisid variatsioone erinevates värvides, tempos ja meeleolus.

Avessoni „Missa St. Petri" on täiesti erinev varem kuuldutest. See on väga raskelt õpitav nii koorile kui ka orkestrile juba tema harmoonia ja ülesehituse tõttu. Alates „Kyrie'ga" kuni „Agnus Dei" läbivad helitööd koos nukra sinihalli värvilise alatooniga ka helevalged lootuse ja rõõmurõkatused.

Ei ole sõnu kirjeldamiseks tundeid, kuulates seda suurepärast helitööd, tunned end ühtlasi põrmusse surutuna ja taevasse tõstetuna. Solistidena esinesid meile armastatud alt Irene Loosberg ja kooriliige sopran Margaret Smith, lauldes kohati duetina. Nende hääled nii üksikult kui koos kõlasid kaunilt ja meeldivalt.

Üldiselt oleks väga teretulnud koori suurenemine paari meeshäälega võrra, kuna kohati andis tunda naishäälte ülekaal.

Kontserdi lõppedes oli kahju end sundida ärkama ilusast unenäost, oli kahju lahkuda heledast pühapäevast halli igapäeva. Kuulajate tugev aplaus oli tänukäesurveks meie andekale koorijuhile-heliloojale.

Tänu Lembit Avessonile, tema lauljaile ja mängijaile! Jätkugu temal ikka tervist, jõudu ja indu ka edaspidi oma rikkalikust vaimuloomingust meilegi osakest kinkida!

L-t.

MAARJAMAA kirjastusel ilmunud raamatud müügil Vaba Eestlase talituses

Jüri Uluotsa „Eestlaste lepingud võõrastega XIII sajandil"	2.10
Uku Maasing „Udu Tooneia jõelt"	5.25
„ „ „Piiridele Pyydes"	4.20
„poety estoni" — eesti luule antoloogia itaalia keeles	6.30
Kalju Lepik — Death has a Child's Eyes	4.30
Salasoo ja Salo — Välis-Eesti perioodika	2.70
V. Salo — Riik ja kirikud	2.70
Anführung zu der Etnischen Sprach (Esimene katse eesti keele grammatika ja sõnaraamatu koostamiseks H. Stahli sulest aastal 1637)	2.70
Reedik Willem Wilmanni „Valmid"	2.70
H. Salu — Eesti vanem kirjandus	2.70
Blaise Pascal — Mõtted	2.10
Antonio Possevino — Kiri Mantova hertsoginnale	2.10
Arno Vihalemma — Kunstnik eesti kirjanduses	2.10
Aarand Roos — Juutide kuningas Tallinnas	6.40
Ilona Laaman — Üks üsna kerge haigus (luuletused)	5.50

LUGEGE

Johan Pitka

RAJUSÕLMED

Koheselt pärast Eesti Vabadussõda kirjutatud mälestusraamat „värskete" elamustega Eesti vabaduse eest võitlemisest aastail 1914—1919. Raamat ilmus 1972. a. admiral J. Pitka 100. sünniaastaks.

237 lk. — Hind $8.80 pluss 50 senti saatekulu

KINKIGE

oma võõrrahvusest sõpradele Eesti võitluse tutvustamiseks ingliskeelne

Evald Uustalu

FOR FREEDOM ONLY

Hind $7.00 pluss 50 c saatekulu

MÜÜGIL VABA EESTLASE TALITUSES

ILMUS — 1978. a. kauneim eestikeelne luuletuskogu

Ivar Ivask

„ELUKOGU"

I. Ivask püsib oma luules tugevate sidemetega Lõuna-Eesti vanemate sünnimullas. Tema nägemuslik luule Soomest, selle shamanlikust soome-ugrilisest tundest ja müstikast, aga ka oma ümbruskonnast mujal maailmas on tunderikas ja tähelepanuerk. Elukogusse on valitud paremik ta varem ilmunud kogudest.

320 lk. Hind $10.00 — saatekulu 50 senti

SAADAVAL „VABA EESTLASE" TALITUSES

Berta Ruck

MUNDRIS SÜDAMEVALLUTAJAD

11.

Antud juhul olen ju ise ka mitte armastatud. Jah, leppisin küll ära Nancy ja Evelyniga, kuid ega nad sellegipärast ei poolda mu käitumist härra Lascelles'i suhtes.

Ja ma tean, et süü ei peitu minus. See on kõik olukordade tõttu nii ja osalt sellepärast, et olen ümbritsetud inimesist, kes ei mõista mind. Arvan, et noormees kuulutuses on võib-olla ka mingis sarnases olukorras. Võib-olla on ta ainuke hingeline inimene kogu karja tundetute ohvitseride keskel nagu näiteks meiegi luupainaja siin. Küll oleks siis kole, päris kahju hakkab. Võib-olla sarnaneb ta härra Curtisega, kes kirjutab nii targasti, kuid kellel endal pole aimugi naistest. Aga ei! Ma ei usu, et ta oleks Curtise sarnane. Tunnen mingipärast, et härra Curtis ei kujune teab mis huvitavaks. Ei mõista, kust see tunne tuli järsku, kuid tunnen, et temaga olen ka „juba valmis". Too teine aga—

Kas teate, mul on päris veider tunne, tunne, nagu peaksin just mina vastama sellele kuulutusele; ja nagu oleks see mingi saatus, mis mind sunnib selleks.

Ma usun saatusesse.

Nancy ja Evelyn ei ole kodus täna pärast lõunat. Nad läksid jõekooldele nende ehitust vaatama.

„Nende" all mõtlen härra Lascelles'i sõdureid. Kui otsustada naeru ja naljalaulude järgi, mida võib kuulda igal õhtul, kui nad koju lähevad, siis on nad sama tõsised inimesed kui nende ohvitsergi. Nancy kõneles kord, et see naljatlemine ja lõõpimine aitabki meie sõdureid „vastu pidada" sõjaliinil. Aga muidugi ei saa ju sõnakestki kõssata noorem-leitnant Frank Lascelles'i või ta kompanii muusika kohta.

Olgu kuidas on, aga täna pärast lõunat on koobas ainuüksi minu oma. Ja avanebki võimalus vastata vaesele ohvitserile, kes ei oska inimesi panna end armastama, vaeseke!

Pean talle ilusa kirja kirjutama. (Hiljemini.)

Siin on siis kiri, mille kirjutasin. See töö võttis mul lihtsalt mitu tundi aega, kolm poognat paberit, mida seotakse moosipurkidele, pani mu palged õhetama ja määris kõik mu sõrmed tindiga, sest ma ei saa aru, mis meie täitesulepeaga on juhtunud (julgen arvata, et ta on olnud luupainaja käes). Aga siin ta siis lõpuks on mu selgeima käekirjaga kirjutatult:

Armas mahajäetud ohvitser!

Nägin Teie kuulutust ajalehes ja leidsin erilise põhjuse Teile vastata. See eriline põhjus seisab nimelt selles, et peate end „mittearmastatuks".

Oleme seetõttu murekaaslased, sest ka mind ei sallita. Olen noorim kolmest õest, kellega olime siiamaani väga head sõbrad, kuid kes nüüd on tõmbunud eemale minust. Kui Te võib-olla kord soovite teada põhjust, siis võiks ehk Teile ju sellest kirjutada. Vahepeal aga lubage, et esitan Teile mõningaid küsimusi, sest olen Teist tõesti huvitatud. Olin tõesti huvitatud Teie kuulutusest. Esiteks, miks Te ütlete, et Teie ei oska end meeldivaks teha? Võib-olla see polegi tõsi? Võib-olla on see vaid Teie tagasihoidlikkus? Võib-olla inimesed sallivad Teid vägagi, kuid Teie ise ei anna neile võimalust seda näidata? On sääraseid inimesi, olen neist lugenud.

Võib-olla kirjutate aga mulle, et vägagi hästi teate, et inimesed Teid ei salli. Võib-olla Teie lihtsalt ei pannud tähele nende sallivuse väljendusi? Kui see nii on, siis katsuge saada asja jälile. Peate katsuma teada saada, miks inimesed Teid ei salli, ja kui olete seda saanud teada, katsuge parandada oma vigu.

Kõigepealt, kes need inimesed on, keda Teie ei saa panna end armastama?

Ega Te ei pahandu, et sean Teile otseseid küsimusi? Ma ei tunne ju Teid, pole Teid kunagi näinud ega saagi näha. See teeb asja ju hoopis kergemaks. Jätkates aga —

Pidin võtma uue poogna paberit. See oli tõepoolest kõige pikem kiri, mis ma eales kirjutanud. Jätkasin:

Kui mehed Teid ei salli, siis ma kardan, et ma ei saa Teid palju aidata.

On ju peaaegu võimatu arvata välja meeste sallivust või mittesallivust. Nad võivad imestella mehi, keda mina näiteks silma otsas ei kannata. Mõtlen näiteks väikest ohvitseri, kes meil korteris. Ma põlgan teda südame põhjast ja tema omakorda vihkab mind. Vaatan temale kui ussikesele. Inimesed külas räägivad aga, et mehed teda jumaldavad ja ta kaasohvitserid räägivad temast kui „vahvamast väikesest mehest siin maamunal". Või näevad nad temas head maskotti? (Olen kindel, et ta küllalt pisike on selle jaoks.)

Nii siis näete, et pole kindlust meeste maitses. Mehed on ebajärjekindlad ja ebaloogilised. Neil puudub põhjus.

Tütarlastega on lugu teine. Neil on alati mingi tore põhjus. Tüdrukute tunded on palju paremini arvestatavad. Või ei salli tütarlapsed Teid? Palun, vastake sellele küsimusele täiesti ausalt. Ei maksa arvestada mind. Olen ju ainult „hääl tühjusest".

Ega see pole häbi, et tütarlapsed ei salli mõnd meest. Laupäeval tuleb siia näiteks mees, kes pole veel kunagi suudelnud naist. Ta parim sõber kõneles meile. Ja vaatamata sellele ta — esimene mees — on väga tark ja juba kakskümmend ja kolm aastat vana.

Kas oleks Teil julgust mulle kirjutada, kas arvate, et olete liiga inetu, et tütarlapsed Teid ei salli? On vist kole, kui keegi on inetu. Meie perekonnas leidub jumal tänatud vaid nägusaid tütarlapsi.

Ma polnud päris kindel, kas jätta seda viimast lauset või ei. Kõlas nii edevalt. Siis aga mõtlesin:

„No olgu, miks mitte? Ega ma ei taha endale tähelepanu tõmmata. Ta ei näe mind ju kunagi."

Ega ma ei kavatsenud anda talle oma õiget aadressi — vaid märksõna, mille all võis vastata ajalehetalitusse. Ja edasi kirjutasin:

Inetus või ilu ei loe mehe juures. On tähtis vaid ta välimus.

Ütlete võib-olla, et see on ju üks ja seesama. Kui te nii kõnelete, siis see näitab, et olete vähe käinud läbi naistega, muidu te mõistaksite paremini nende vaateviise. Minule tundub, et mehe ilu seisab selles, kas ta on terve ja üldse korras või on tal näiteks vistrikud näos. (Viimane on anderksandmatu.)

Viimast lauset kriipsutasin kolm korda rasvaselt alla.

Tähtis on ka viis kammida juukseid. See on väga tähtis! Nii üks põhjustest näiteks, miks ma ei salli meie luupainajat, on see, et ta ei kanna juukseid joonega. (Võib kanda joont paremal pool või jälle vasakul, nagu ma mõnel pildil olen näinud ja mis on ka päris kena. Aga joon peab igal tingimusel olema.)

Siis kehahoid. Mehed, kes kõnnivad sirgelt, pea kuklas, on ka austusobjektiks. Muidugi praegusel ajal pea iga mees, kes teenib sõjaväes, on ju õpetatud end hoidma sirgelt.

Siis peab mees veel näitama, et ta püüab meile, s.o. naistele meeldida. Kui ta ei taha seda, siis on pikal lool lühike lõpp.

Teen Teile kingituse sellega, et annan Teile teada naiste vaate selles asjas.

Peatusin veidi ja itsitasin endamisi.

„Naised!" Kui mahajäetud ohvitser vaid teaks, et olen ainult kaheksateistaastane ja et pool aastat tagasi kõlkusid mul veel pikad kuldsed patsid allpool puusi, ei ta kutsuks mind siis naiseks. Ta lõpetaks minuga, sest olen nii noor plika. Ehk küll nooruke, olen siiski palju küpsem kui — ütleme näiteks tädi Viktooria.

Olen lugenud palju enam armastuslugusid: olen seda küsimust palju sügavamalt uurinud kui tema. Ja sellest kirjast igaüks leiaks, et on tegemist elus kogenud naisega.

(Järgneb)

KAI KÄÄRID

MAALID MÜÜGIL suures valikus. Helistage ette 225-5595.

390 Princess Ave., Willowdale

Ly Krabi reisikiri

Talvepuhkus Tobagos ja Trinidadis

III

TOBAGOST RANDAME EDASI TRINIDADI

Viimane päev Tobagos algab lühikese ent tormitaolise vihmasajuga ja siis viib meid kahepropelleriline täistuubitud liiniaurik paarikümne minutiga üle lahe Trinidadi.

Piarco lennuväli, kuhu maandume, asub linnast väljas ja juba pikal taksosõidul hotelli hakkab silma, et liiklus on ääretult elav, autosid rohkesti ja teed palju paremad kui Tobagol. Churchill-Roosevelt nimeline maantee on neljaliiniline, auto autos kinni ja venib tippkoormusetunni liiklus linna poole. Peamiselt on kasutusel Jaapani masinad: Toyota, Datsun, Mazda, eriti palju aga Mitstubishi mudeleid, ka Nissan diisleid j.t. ja näib, et jaapanlased teevad siin head äri. Keskmiseks Jaapani auto hinnaks loetakse $12.000.—.

Trinidad-Tobago pealinn Port of Spain on 250.000 elanikuga sadamalinn, äritsentrumis leidub ka suuri kaubamaju kõige vajalikuga, ent kõik näib siin olevat hinnalt kallim, kui see on P.-Ameerikas, toit kaasaarvatud.

Turistidele on väga vähe mõeldud. Isegi postkaardid on harukordselt halvakvaliteedilised ja valik minimaalne, peale selle loen ajalehest üsna tuttavaina tundvaid raskusi postiteenindusega, kuna kurdetakse, et jõulune ülekoormatus pole veel lahendatud ja septembrikuused kirjad nüüd — viis kuud hiljem — on alles sorteerimisel. Nii ei paista olevat lootusi, et meiegi postipistetud postkaardikesed nii pea Kanadasse jõuaksid, ent imekombel on nad kõik siiski kohal, kui koju saabume.

Isegi suveniiride osas on valik peaaegu olematu, näha võib vaid nigelaid mälestusesemeid, mis valmistatud kas Jaapanis, Hong Kongis või Taivanis ja millele tindiga või värviga „Trinidad" peale on kirjutatud. Ei hakanud silma mingeid käsitöid, ehteid ega muud, mis rahva omapära ja kohapealseid mustreid näitaksid, nii et turistil sealt küll midagi kaasa tuua ei ole.

PALGAD ON KÕRGEMAD KUI TEISTEL SAARTEL

Samaaegselt ilmuvad ajalehes uued riigiteenijate tagasiulatuva kehtivusega palganormid, mis kõiguvad vastavalt ametialale $534.— kuni $3424.— kuus. Muidugi teenivad lihttöölised oma normeerimata palkade juures vähem, aga võrreldes paljude teiste saartega on palgad ikkagi väga kõrged, eriti kui arvestada, et tööproduktiivsus on madal.

Trinidadlane inimesena tundub isemoodi, ta ei ole lipitseja ega pugeja, on rohkem nagu uhke, upsakas ja hoolimatu, kuigi omajagu viisakust on siiski ka. Koolilapsed on kõik vormirõivais, igal koolil on need isesugused ja lastest jääb korralik ja puhas mulje.

Näha on Trinidadis pisut rohkem kui Tobagos. Nii on seal sadam, valitsushooneid — Red House neist nimekaim — all-linna äridetsentrumi tihe liiklus, kus hoiatatakse päevaajegsetegi varaste ja röövlite eest, väike botaanikaaed, loomaaed ja mõndagi muud, kuid ei midagi eriti meeldejäävat. Sadamarajoonis märkan müürile suurelt värvitud vägikirju:

„Yankee go home!" ja samas ka „Kill niggers!" Eks väljendu neiski rahva vaim ja mõtlemisviis.

Paljudes paikades ja maades oleme ettekannete ja lihtsalt ööpubliku vaatamiseks kaasa teinud ööklubituuri. Siin jäi see tegemata, kuna me lihtsalt uskuda ei suutnud, et siinsete „show'de" kvaliteet väärt oleks selleks küsitud hinda, kuna ööklubituur kahele maksis $180.—

Küll aga võtsime omale terveks päevaks takso koos seletusi andva juhiga, et teha autosõitu ümbruse märkimisväärseisse kohtadesse. Algul sõitsime üle mägede pealinnast põhja poole, nautisime korduvalt ilusat vaadet mäetippudelt ja seejärele olime linnarahva kuurordiala Maracas Báy liivarannal. Meri mässas ka siin, suured lained pildusid liivaga segatud valget vahtu laiale plaazhile ja suplemise asemel saime hea sagara vihma, mis sel aastaajal öeldi olevat erakordne.

CARONI SOO JA SARLAKPUNASED IIBISED

Õhtupoolikul tegime reisi Caroni Swamp'i, mis kujunes erilaadseks elamuseks ja andis kogu reisi meeldejäävaima mälestuse.

Caroni soo Trinidadis on lindude kaitseala, sinna sõitsime suures mootorpaadis algul 6 miili kanaleid pidi ja siis suurde sohu otse sisse, kus mangroovide juured kogu oma tohutus segipaisatuses ja mitmesugused muud puud ja taimed võimalusi annavad veelindudele pesade kinnitamiseks, termiitidele oma pesakuhjade valmistamiseks ja loodusesõbrale mõndagi muud huvitavat pakkuda võivad. Sõitjaiks olime peale juhi vaid kahekesi, küsimisiks ja selgitusiks oli palju võimalusi ja saime kaasa elada sellele, millest vaid kuulnud olime, et seda oodatut vaid päikeseloojaku eel näha võib. Nimelt lendab siis karjade kaupa sarlakpunaseid iibiseid oma söögikohtadelt tagasi pesapaikadesse ööpuhkuseks.

Iibis teatavasti on toonekuretaoline lind, ajaloost mäletan vanade egiptlaste püha iibist, kes aga oli musta pea ja valgesulelise kehaga. Trinidadi rahvuslinnuks on erkpunane „scarlet ibis", ta on aastast 1965 alates täieliku looduskaitse all ja Caroni soos nägime neid kojulennul küll tuhendete kaupa. Oli harukordne vaatepilt kuis linnud kui helepunased nupud end puude võrestikule üksteise kõrvale ööpuhkuseks seadsid. Rohelised puud muutusid neist lausa punaseiks, midagi taolist pole me enne kuskil näinud. Muidugi nägime seal ka teisi veelinde ja mõnda muudki huvitavat soo-looduses, ent sellist suurt lindu niisuguses värvireduses pole kohanud me kunagi.

Tagasisõidul hakkas vihma sadama ja troopikamaadel on nii, et kui teda tuleb, siis ikka suure ägedusega. Meile anti platsik-kangas vihmakaitseks, aga sellest oli vaid nii palju abi, et pealtpoolt jäime küll kuivaks, aga vesi valgus istme peale ja istuda tuli veeloigus. Õhtu muutus tormiseks ning külmaks ja enne kui paadist läbimärjana oma ootava taksiautoni jõudsime, olin saanud siin ekvaatorilähedasel saarel sellise külmetuse, et seda talvisesse Kanadasse hiljem tagasi jõudes veel mõnda aega põdema pidin.

Kuna ma õhtuhämaruses oma võetud fotodest ei uskunud suurt välja tulevat, hakkasin järgmisel päeval linnas poodidestotsima pilti, „scarlet ibisest", kes rahvuslinnuna igati tuntud ja tutvustatud pidanuks olema. Oma üllatuseks ei leidnud ma kuskilt midagi, juhatati küll ühest poest teise, kaubamajast raamatukauplusse ning mujale ja lõpuks jäi mul mulje, et mind kui kohtlast sellise rumala küsimuse pärast vaatama hakati, nii et targem oli tõmbuda tagasi oma hotelli, kus basseini ääres oma viimased puhkepäevad veetsime. Vee puudust Trinidadis ei olnud, küll aga läks elekter terves rajoonis ühel tuulisel õhtul mitmeks tunniks ära, aga seda võinuks juhtuda igalpool.

KAS KÜLASTUSEKS VALE AEG?

Ajaliselt olime Trinidad-Tobago külastamises teinud kohapealsete arvates suure vea: otse meie ärasõidupäeva järele pidi algama karnevaliaeg ja ükski täiemõistusega inimene seda juba vaatamata ei jätaks. Ma usun, et see värvirõõmus ja lõbus oleks olnud, aga sama vea olime teinud ka eelmisel talvel, kuna siis jõudsime Rio de Janeirosse just päev pärast karnevaliaja lõppu ja kahetseti, et me sellest lõbust ilma olime jäänud.

Kummalgi korral ei teinud me seda sihilikult, oli lihtsalt ajaline kokkusattuvus, mida me arvestada ei suvatsenud, ent ühe suure karnevali tegime me kaasa kord varem Haiitil ja sellega kaasaskäiv ekstaas ja eneseunustus oli ääretult võõras ja peaaegu vapustav.

Viimase päeva pahanduseks oli arusaamatus taksojuhiga. Juba eelmisel päeval palusime hotelliametnikul meile lennujaama sõiduks õigeks ajaks takso tellida ja õigel ajal kohal see ka oligi. Kuna kõik meie sõidud lennujaamadesse edasi-tagasi olid Torontos ette kinnimakstud, siis andsime nüüdki selleks vastava kupongi, nagu Trinidad-Tobagos seda kogu aja aktsepteeritud oli.

„Mina ei kuulu sellisesse taksokompaniisse ja niisugust paberit vastu ei võta," teatas seekordne taksojuht. Õige takso kohalejõudmine hotelli juurde oleks nõudnud rohkem aega kui meile varutud oli ja me poleks jõudnud oma lennukile. Hotelli ametmehed tõttasid appi, telefonid pandi helisema, öeldi kõvu sõnu siia ja sinna, kuni lõpuks teele saime. Autojuht pahandas, et tema ei tea, kas ta selle sõidu eest ja teise taksokompanii kaudu oma sõiduraha üldse kätte saab, mis pidi olema US $45.—, aga ta võttis pahaselt selle sõidu meiega siiski ette.

Jõudsime lennujaama. Meiesugustest „sakstest" sõidutaja nähtavasti suurt ei pidanud, kohvreidki ta meil maha ei tõstnud, millega muidugi isegi hakkama saime ja mu reisikaaslane tõttastaksojuhiga kontorisse, et kindlaks teha, et must mees oma tasust mitte ilma ei jääks. Ei olnud probleeme, sõiduhind meie ettemakstud kupongi eesti maksti talle välja,

☆

„Neile saartele siin ei tule me küll kunagi tagasi," kinnitas mu reisikaaslane, kui lõpuks tühjavõitu ja suurel hiigellennukil istmele vajusime.

Ei kunagi. Oleme käinud peaaegu kõigil Kariibimere suvitussaartel, oma päevikust loen neid üle tosina, ja nii mõnigi neist on väga meeldivana ja ahvatlevana meelde jäänud. Trinidad ja Tobago ei kuulu nende hulka. Vähemalt praegu veel mitte.

Balti õhtul oli üheks osaks eesti rakenduskunsti esemete näitus, kus oli valik mitmesugustest nahatöödest. Pildil kindral-kuberneri abikaasa L. Schreyer, kellele EKN abiesimees Eneri Taul annab selgitust, edasi pildil EKK president Stella Kerson ja EKN abiesimees Walter Pent, kelle õlul oli kogu selle suursündmuse igakülgne õnnestumine.

Juubelistipendiumid lenderlastelt

Endine Elfriede Lenderi Tütarlaste Eragümnaasium tähistab käesoleval aastal kaht juubelit. Nimelt 19. mail endise kooli asutaja ja juhataja 100. sünniaastapäeva ning 15. septembril kooli 75. aastapäeva. Sel puhul tahavad lenderlased USA's välja anda ühe kuni kaks stipendiumi.

Stipendiumi saamise avaldus tuleb esitada 19. maiks ning see antakse välja pärast kooli juubelit käesoleva aasta oktoobrikuu alguses.

Kandideerida võivad naisüliõpilased, kes õpivad pedagoogikat või õpetavad mõnes eesti täienduskoolis.

Üheks nõudeks on ka aktiivsus eesti ühiskonnas ja osavõtt Eesti üritustest. Koos avaldusega saata väike elulugu ja tegevusülevaade. Avaldused saata aadressil: Mall Jürma, 24 Central Avenue. Ridgefield Park, N.J. 07660.

ADVOKAADID

ENN ALFRED
ADVOKAAT-NOTAR
Room 1002, Royal Trust Tower
Toronto Dominion Centre
Postiaadress: P.O. 326, Toronto
Ont. (Bay & King) M5K 1K7
Telefon: 869-1777
24-tundi telefoni valveteenistus

TED ROLAND LAAN
advokaat-notar
133 Richmond St. W., Ste 705
Toronto, M5H 2L3
Tel. 364-7072

DR. S. BROGOWSKI
OPTOMETRIST (OPTIK)
Tel. 531-4251
412 RONCESVALLES AVE.
AT HOWARD PARK

MULTICULTURALISM

OLEME SIIN KOOS...
KASVAME KOOS!

Kanada mitmekultuurilisus oma paljude programmidega julgustab teid kõiki säilitama ja jagama oma kultuuri üksteisega. Seda tehes kanadalased võivad paremini mõista ja hinnata üksteist.

Elada koos,
kasvada koos,
töötada koos
helgemaks tulevikuks
kõikidele
kanadalastele.

Multiculturalism Canada
Multiculturalismo Canada
Canada

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Teisipäeval, 16. märtsil 1982 — Tuesday, March 16, 1982

KIREV MAAILM

BOSTON — Ameerika seltskondlik keskustelu on tihti liiga pealiskaudne ja isegi mõttetu ning tähelepanematu. Kaks Bostoni psühholoogia teaduskonna vanema kursuse üliõpilast tegid pikema aja kestel omapärase katse. Nad käisid n.ü. tavalistel seltskondlikel vastuvõttudel ja püüdsid jälgida, kuivõrd seltskondlik keskustelu omab loogikat või üldse mõtet. Näiteks, ühel seltskondlikul kokkutulekul üliõpilased käisid lahkete nägudega ringi, kõnetasid ühte ja teist. Tavaliselt näis, et kõnetatu kaotas sissejuhatava tervituse järele („How do you do?") tähelepanemisvõime. Üliõpilased kõnelesid siis igasuguseid mõttetusi. Näiteks: „Teate, proua, ma just tapsin oma ämma ja kui koju lähen, siis löön köögitüdruku surnuks". Kõnetatu naeratas sama lahkelt ja vastas samasuguse trafaretsusega (või jälgides samal ajal teise naise moekleiti): „Oh kui huvitav. See on teist tõepoolest suurepärane. Teie käsi käib muidugi hästi, ma loodan. Näeme hiljem." Peagu ükski kõnetatu ei märganud jutu tõelist sisu.

MOSKVA — N. Liidu ajaleht Sovjet Russia kirjutab läänemaailma kohta, et disko on väljasuremas ja noored inimesed on pöördumas rohkem ühiskonnateadlikele aktiivsustele nagu demonstratsioonid sõja ja rassismi vastu. Lisatakse, et suurärid lootsid muuta noori idiootideks, tagudes nende ajudesse monotoonset diskomuusikat 1960-ndate ja 70-ndate rockmuusika asemele. Diskomuusikat kirjeldati kui roosilist, romantilist, pitsilist sentimentaalsust, mida saadeti elektroonilise rütmiga. Veel öeldi, et see on pärit Afro-Ameerika muusikast, aga arenenud üheks mürisevaks elektrooniliseks seguks, milles puudub rikas sofistlikkus ja dzhässi rafineeritus. See on üks sort primitiivset muusikat, mis kohandatud bioloogilisele tasemele.

TEHERAN — Iraani revolutsioonilise valitsuse prokurör külastas Iraani soositumat mäesuusatamise kohta Teheranist põhjapool asetsevas Dizinis ja saatis sealt kõik suusatavad naised koju. Ringkonna prokurör ütles, et naiste juuresolek kallutas mehed ebaislamlikele ja halbadele tegudele. Naistel on nüüd keelatud suusatamiskeskusesse minek. Kohalik ajaleht kirjutas, et ringkonnapeaprokurör oli muretsenud naiste liiga kitsaste pükste pärast, mis olid tälle meenutanud shahhiaegseid eluviise ja riietuskombeid.

WASHINGTON — Muistsed inimestele sarnanevad olevused sõid ka muud kui marju ja pähkleid. Uued fossiilide uurimused näitavad, et nad olid liha ja kartulite sööjate sarnased. Teadlased ütlevad, et nad on leidnud lõikemärke loomade kontidel, mis lähevad tagasi 2 miljonit aastat. Lõikemärgid näitavad, et need olendid kasutasid kivist tööriistu liha lõikamiseks. Kondid, mil leiti lõikamise jälgi, saadi Ida-Aafrikast Rift Valley piirkonnast.

WASHINGTON — 100-dollarilisi valerahasid on ilmunud varaameti teatel üha rohkem käibele. Sajadollarilisi valerahasid on kergem levitada, kuna nii suuri rahasid tavaliselt ei võltsita. 1965. a. oli 100-dollarilisi käibel olnud rahatähtedest 20%, nüüd aga juba 40%. Nende võltsimisi on esinenud juba 4 korda rohkem kui 1965. a.

MADRIID — Majorka saarel Vahemeres hakkas keskealiste meeste keskel tekkima südameatakkide epideemia. Sealsed arstid jõudsid lõppeks armavusele, et südameatakkide põhjuseks on topless peesitajad rannas. Randade ambulantsipunktide kokkuvõtete järele on topless peesitamisest saadik südameatakkide arv kasvanud 15%. Arstid soovitavad nüüd keskealistel ja vanematel meestel mitte silmitseda ülakehalt paljaid naisi, eriti mitte kuuma päevaga.

Hamiltoni Eesti Pensionäride Klubi liikmed, kes võtsid osa 28. veebruaril peetud peakoosolekust ja sellele järgnevast Eesti Vabariigi aastapäeva tähistamisest ning veebruarikuu sünnipäevalaste tähtpäevade tähistamisest.

Hamiltoni eesti pensionärid elavas tegevuses

Veebruari lõpul toimus Hamiltoni Eesti Pensionäride Klubi korraline peakoosolek koos E. V. 64. aastapäeva tähistamise ja veebruarikuu sünnipäevalaste juubelitega. Kohal oli 33 liiget klubi 66-st liikmest. Koosolekut juhatas R. Edari ja protokolliis V. Reio.

Klubi esinaine Hilda Kleiner andis ülevaate eelmise aasta tegevusest, mis oli väga tõhus. Ta kriipsutas eriti alla nende liikmete tööd, kes aitasid kirikla alumise korruse väljaehitamisele ja muudele töödele kaasa nii töö kui ka majandusliku abiga.

Valimised toimusid üksmeeles ja endine juhatus jäi edasi tegutsema. Muudatus on vaid laekuri isikus, kelleks on nüüd A. Lauk. Liikmemaks jäeti endiseks, $3.00 liikmelt. Esinaine luges ette ka järgmise aasta tegevuskava, märkides, et klubi kokkutulekud toimuvad igal kolmapäeval kiriklas keskpäeval.

Kavas on korraldada 25. aprillil kiriku all ruumis klubi moenäitus, samaaegsete huviringide — puupõletuse ja käsitööringide väljapanekutega.

Suvel on ettenähtud väljasõit Seedriorule ja isegi küllasõit Toronto Pensionäride Klubile. Sisse on antud avaldus New Horizonile mööbli muretsemiseks kiriklas korda seatud ruumidesse.

Koosolekule järgnes alumises ruumis Eesti Vabariigi aastapäeva aktus, kuhu oli kogunenud arvukalt liikmeid. Vaimuliku osa pidas V. Reio, mainides et inimese tervislik olukord oleneb tema vaimsest olukorrast. Peab eluga kaasas käima, käed külge lööma igalpool, hoolimata aastate arvust, siis püsitakse erksana.

I. Kaasikult oli lühike sõnavõtt langenute mälestuseks. Tema poolt kingiti klubile Eesti lipp.

Aktusekõne pidas Adar Voode, mainides et tänast tähtpäeva on pühitsetud juba 63 korda,

kuid päev on igale tõelisele eestlasele selline, et seda märkamatult ei saa mööda lasta, igalpool seda meenutatakse.

Eriti meil sõbralikus Kanadas on see pühaks kohustuseks. Selle päeva pühitsemine annab uut hoogu ja indu ning sel moel sisendame ka noortesse usku eestlusse, teadmises et kõik pole veel kadunud.

Kokkutuleku lõpus oli seltskondlik osa kohvilauas. Peoruum oli kaunistatud ja sünnipäevalastele oli hulgaliselt lilli. Veebruari kuul olid sünnipäevad H. Kivisikul, Lydia Kreekmanil ja Albert Parrasel, kuid eriti tõsteti esile esinaise Hilda Kleineri suurt sünnipäeva, mil puhul juhatusliige R. Edari sõna võttis ja andis liikmeskonna poolt üle lilled ja nahkse kirjamapi „klubi tähtsate paberite hoidmiseks".

Kevadjumalateenistus Floridas

EELK Lõuna-Florida koguduses peetakse kevadjumalateenistus 21. märtsil kell 3 päeval Christ Lutheran kirikus — 1955 E. Oakland Park Blvd. Ft. Lauderdales. Jutlustab õpetaja Andres Taul, Torontost. Orelil E. Allik. Solistid. Laulelehed. Pärast jumalateenistust toimub koosviibimine kohvilauas.

Paavst külastab Inglismaad

LONDON — Inglismaa teeb plaane paavst Johannes Paul II terroristide eest kaitsemiseks, kui paavst eeloleval suvel Inglismaad külastab. Sõjakad protestandid on ägedalt külaskäigu vastu ja protesteerisid Cantebury peapiiskopile. Kiriku ja julgeolekuorganid arvavad, et suuremad tülikeskused võivad olla Liverpoolis ja Glasgowis, kus on suuremad katoliiklikud ühiskonnad. Kuni 3500 politseinikku on ettenähtud paavsti läbisõidu kaitseks. Vältimaks vahejuhtumeid on ettenähtud osa paavsti reisist helikopteril, mida saadavad kaks helikopterit julgeolekumeestega.

Valgeilt farmereilt võõrandatakse maa

SALISBURY — Zimbabwe peaminister Robert Mugabe ütles, et tema valitsus võib võtta valgeilt farmereilt nende talud mustadele asustamiseks, kui valged keelduvad neid müümast. Mugabe kõneles poliitilisel kokkutulekul, et mõned valged farmerid on keeldunud maad müümast ja rikkusid sellega valitsuse ümberaasustamise skeemi. Ta ütles, et mõned farmerid vaatavad oma maale nagu see polekski osa Zimbabwest. Ümberasustuse programm on suunatud ebavõrdse maajagamise vastu, mis päritud endiselt Rodeesia valitsuselt, kes reserveeris ca 40% riigi parimast põllumaast ainult valgete kasutamiseks.

Rahapuudus Iraanis

PARIIS — Iraani praegusel rezhiimil on nii suur puudus rahast, et valitsus on pidanud müüma valitsuse ametiasutustest vaibad ja mööbli, ütles üks eksiilis olev opositsiooni grupp. Ajatollah Khomeini rezhiimi rahareservid on lõppenud ja valitsus maksab riigiteenistujate palku hädaabi eelarve alusel.

Meeldiv õhtupoolik Eesti Majas

Neljapäeval, 4 veebruaril toimus Eesti Majas Toronto Eesti Pensionäride Klubi laulukoori ja võimlemisringi ühine koosviibimine kohvilauas, kus eeskava sisustasid Pensionäride Naiskoor, võimlemisring, E. Liigand, M. Niinvee, naiskvartett koosseisus F. Terts, A. Laanep, M. Meier ja L. Toming; Vaiki Melts, L. Moksi ja Oskar Haamer.

Õhtupooliku avas võimlemisringi juhataja, kes oma lühikeses sõnavõtus rääkis võimlemisringi saamisloost ja selle tähtsusest pensionäriealistele. Ta soovis kõigile head tuju ja meeldivat olemist.

Pensionäride Klubi esinaine F. Tetrs oli tegev lauldes kvintetis, teadustajana ja loterii võitude väljajagajana.

Laulukoor laulis kolm laulu, mis kõlasid meeldivalt ja koor sai hea tunnustuse osaliseks.

Võimlejad ilmusid lavale E. Liigandi klaverisaatel kindlal ja noorulikult nõtkuval sammul, sinise pluusi ja valgete pükstega rõivastuses, mis oli nägus ja silmale meeldiv.

Nad esinesid istudes E. Liigandi klaveri- ja naiskvarteti lauluhelide saatel.

Kvartett laulis popurii tuntud viisidest ja lõpus „Piibulaulu", millele sageli laulsid ka võimlejad ise kaasa, tehes käte, jalgade ja kehaga võimlemislikke plastilisi liigutusi. See oli Linda Tominga võimlemisseade, mille lõpul said kõik tugeva aplausi osalisteks.

Õige meeleolu aga algas siis, kui Pensionäride Klubi esinaine F. Terts teatas, et nüüd algab tants meile hästi tuntud meeleolulaulja M. Niinvee akordionisaatel. Pillimees lasi esimesena kuuldavale valsi, millesse algul suhtuti tagasihoidlikult, kuid varsti täitus tantsupõrand nooruslikult hõljuvate paaridega. Niinvee laulis end ise akordionil saates tuntud ja südamelähedasi viise.

Aplausi kutsus esile, kui lavale ilmusid L. Marks, P. Laanep ja Oskar Haamer oma Võrumaa kandlega.

Daamid laulsid O. Haameri kandle saatel kaks laulu ja publiku nõudel lisapala.

Sama vastuvõtt oli ka solistidel, kui Vaiki Melts tsitril ja Oskar Haamer kandlel mängisid kaks tantsupala ja lisapala.

Loterii võitude väljajagamisel olid nägusad loteriiesemed kõik valmistatud laulukoori ja võimlejate ringi liikmete poolt.

Lõppsõna lausus võimlejate ringi abiesimees Jaan Treumuth,

tänades esinejaid ja osavõtjaid ja palus kõigil liituda võimlemisringiga, sest terves kehas on terve vaim.

Lõpuks soovis ta kõigile head tervist ning õnnelikku kojujõudmist.

J. S-gi

T. E. Segakoori juubelikontsert

Möödunud pühapäeval toimus Lawrence Park Collegiate Institute auditooriumis Toronto Eesti Segakoori 30. aastapäeva kontsert väga arvuka osavõtjaskonnaga. T.E. Segakoor oli üle 80-liikmelises koosseisus ja naislauljad uhiuutes, esmakordselt kasutusel olevais kahvatusiniseis kleitides, mis kogu lauljaskonnale jättis kevadiselt meeldiva ja noorusliku ilme.

Koor laulis esimeses osas Uno Kooki juhatusel E. Võrgu, K. Türnpu, W. Peterson-Bergeri, A. Thomsoni, J. Kappeli, M. Pruuli ja M. Lüdigi laulud, millest pooled nõuti kordamisele.

Vahepeal esitas pianist Tiina Mitt hapralt ja õrnatundeliselt Fr. Chopini, Fr. Liszti ja eesti rahvaviisidele baseeruvaid R. Pätsi meloodiaid.

Teises osas sopran Tamara Norheim laulis Margit Viia klaverisaatel, naiskoor esitas E. Oja, M. Pruuli, A. Velmeti ja U. Kooki poolt naiskoorile seatud laule. Viimasena segakoorilt S. Purre laulu ja lõpuks segakoor ning puhkpillide ansambel koos T. Vettiku ja Jürme helitöid. Koorijuhtidele ja solistidele anti lilli. T.E. Meeskoori poolt tervitas ja andis üle lilled koori esimees H. Paara, Candate Domino poolt pr. Tooming ja T.E. Seltsi poolt Anne Liis Tüll. Pärast lisapala lõpetati haarav kontsert Eesti hümniga. (Ülevaatlik kirjutis kontserdist ilmub meie lehe järgmises numbris).

Pärast kontserti kogunesid lauljad Eesti Majja, kus vesteldi kontserdimuljeist kohvitassi juures. Koori esimees tänas kõiki kontserdile kaasaaitamise eesti ja Nelly Hubel andis üle lilli Linda Kookile, kelle moeloomingu tulemuseks oli koori naislauljate uus rõivastus.

wintario

11. märtsil peetud Wintario loterii loosimisel langesid 100.000-dollarilised peavõidud pileteile nr. 548131. $10.000 võitsid piletid nr-d 429211 ja 775034, $1000 — 88111, $100 — 3208, $10 — 237, $50 segijärjekorras numbritega 205762 ja tasuta piletiraamatu numbrid 04.

Sündmuste kalender

- **14.—28. märtsini Karu of Canada Gallery's Maie Landra taieste näitus. Avatud esmasp., ja teisip. 9—9, kolmap. ja reedel 9—5, laup. ja pühap. 1—6.**
- **Teisipäeval, 16. märtsil Merton Gallery's Lembit Sootsi 3. kunstinäituse „Les Poseuses" avamine kell 6—9.30. Näitus kestab 4. aprillini, avatud esmaspäevast laupäevani 10—5.**
- **Laupäeval, 20. märtsil, algusega kell 3 p.l. T.E. Vabakoguduses „Pärastlõuna sõnas ja laulus".**
- **Laupäeval, 20. märtsil kell 7 õ. T.E. Õngitsejate ja Jahimeeste Seltsi „Kalameeste kevadpidu".**
- **Laupäeval, 20. märtsil kell 7 õ. Tartu College'is pärnumaalaste pidu.**
- **Pühapäeval, 21. märtsil kell 11 homm. Vana Andrese kirikus kontsert-jumalateenistus.**
- **Pühapäeval, 21. märtsil kell 11 homm. Eesti Maja suures saalis A/S Eesti Maja Torontos korraline peakoosolek.**
- **Pühapäeval, 21. märtsil kell 4 p.l. Lithuanian Resurrection Hall'is, 1021 College St., Balti Naiste Nõukogu 30 .juubeliaastapäeva kontsert.**
- **Pühapäeval, 21. märtsil kell 2 p.l. Toronto konservatooriumis EKK X Juubeliseeria: Arvi Sinka, Michigani Ülikooli Kammerlauljad ja Renessanss Ansambel.**
- **Esmaspäeval, 22. märtsil kell 7.30 õ. Eesti Majas Mulkide Seltsi peakoosolek.**
- **Neljapäeval, 25. märtsil kell 8 õ. Eesti Majas T.E. Aiandusklubi loeng „Lõikelilledega dekoreerimine".**
- **Reedel, 26. märtsil kell 7 õ. Tartu College'is Eesti Ohvitseridekogu Kanadas „Sõprusõhtu".**
- **Laupäeval, 27. märtsil kell 6 õ. Cedarbrae Collegiate'is, 550 Markham Rd., Scarboro, Toronto Eesti Selts esitab „Kevad-potpourri".**
- **Pühapäeval, 28. märtsil kell 12 p. Eesti Maja keskmises saalis E. Invaliidetoetav Naisring Torontos korraldab loterii.**

DESIGN PRODUCTS

LÕPETAB 24. APRILLIL ÄRITEGEVUSE

LÕPLIK VÄLJAMÜÜK

ALGAB 16. MÄRTSIL

Suur osa kaupadest müüakse alla sisseostuhinna

NÄITEKS:

- SUUSASAAPAD alates $5.00 paar
- SUUSAD — puusuusad alates $15.00, fiibermassist (fibreglass) suusad alates $35.00
- IITTALA KLAASKAUBAD — 30—50% hinnaalandust
- SEEBID JA KÜÜNLAD — 50% hinnaalandust
- REUMA ALUSPESU — 40% hinnaalandust
- VILLANE ALUSPESU — 50% hinnaalandust
- LAASTULAMBID — 40% hinnaalandust
- PUUESEMED ja SAUNATARBED — 50% hinnaalandust
- KEEGLIMÄNGU KOHVRID — 35% hinnaalandust
- SUUSAÜLIKONNAD alates $30.00

Palju muud odavamalt kui kunagi varem

DESIGN PRODUCTS

288 DANFORTH AVE.,
TORONTO, ONT. M4K 1N6
TELEFON 466-8001

OMA PRESS LTD.
UUS AADRESS:
1955 LESLIE STREET
DON MILLS, ONTARIO M3B 2M3
TEL. 444-1084